

“Ἔργω εἶμι
ἢ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. 18' 6)

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
πνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 5' 63)

Ἔτος 110ον | Μάιος 2020 | 4345

ΑΝΟΙΧΤΑ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

«**Τ**ὰ μάτια σου τέσσερα καὶ δεκατέσσερα». Χρήσιμη συμβουλή. Τὴν ἔδιναν καὶ τὴν δίνουν οἱ γονεῖς στὰ παιδιά τους. Τὴν δίνουν ὅμως καὶ μερικοὶ γιὰ νὰ παραπλανήσουν. Ἀνοίγουν καὶ αὐτοὶ τὰ μάτια, ἀλλὰ σὲ τί; Παραστατικὴ ἢ διήγηση ἀπὸ τὸ πρῶτο βιβλίον τῆς Π. Διαθήκης. Πλησιάζει ὁ Σατανᾶς τὴν Εὐὰ καὶ μὲ τρόπο ὑπόβουλο τῆς λέει γιὰ νὰ τὴν παρασύρει: Γνώριζε ὁ Θεὸς ὅτι τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ φᾶτε ἀπὸ τὸν καρπὸ, ποὺ βρίσκεται στὸ μέσον τοῦ Παραδείσου, θὰ ανοιχθοῦν τὰ μάτια σας. Νά, ἡ παραπλανητικὴ συμβουλὴ τοῦ Πονηροῦ. Καὶ ἡ Εὐὰ, δυστυχῶς, πρόσεξε τὴν καταστρεπτικὴ συμβουλή.

Τοὺς «ἄνοιξε» τότε τὰ «μάτια», ὅπως καὶ σήμερα τὰ «ἀνοίγει» σὲ πολλοὺς, ἀλλὰ γιὰ νὰ βλέπουν καὶ ἀκολουθοῦν τὴν ματαιότητα καὶ τὴν φθορά. Τοὺς ἄνοιξε τὰ μάτια στὴν ἁμαρτία, ὄχι γιὰ νὰ τὴν ἀποφεύγουν, ἀλλὰ γιὰ νὰ τὴν ποθοῦν. Τοὺς ἄνοιξε τὰ μάτια καὶ τὰ ἄφησε ἀφύλαχτα, χωρὶς φραγμὸ, γιὰ νὰ μπαίνει ἀνενόχλητη ἡ παρανομία καὶ ἡ διαφθορά, ἡ ψεύτικη γοητεία τῆς ἀπάτης. «**Ἀνέβη θάνατος διὰ τῶν θυρίδων**» (θ' 21) σημειώνει ὁ προφήτης Ἰερεμίας. Ἀνέβηκε καὶ ἀνεβαίνει καθημερινὰ ὁ θάνατος ὁ πνευματικὸς ἀπὸ τὶς ἀφύλαχτες πόρτες καὶ τὰ παράθυρα, δηλαδὴ ἀπὸ τὰ μάτια καὶ τὶς ἄλλες αἰσθήσεις καὶ κατακτάει τὴν καρδιὰ καὶ αἰχμαλωτίζει τὴ σκέψη, ναρκώνει τὴ θέληση, νεκρώνει τὶς δυνάμεις τῆς ψυχῆς.

Ἀνοίγει ὁ Πονηρὸς τὰ μάτια καὶ παραμένουν ἀνοικτά, γιὰ νὰ παρατηροῦν τὸ κακὸ καὶ νὰ δελεάζονται ἀδιάκοπα ἀπὸ αὐτό. Ὅ,τι ἀκριβῶς γίνεται μὲ τὸ φίδι. Τὸ φίδι δὲν ἔχει βλέφαρα. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ μάτια του μένουν ἀνοικτὰ συνέχεια, γιὰ νὰ μαγνητίζουν νύχτα καὶ ἡμέρα τὰ ἀτυχῆ θύματά του. Ἄνοιξε τὰ μάτια ὁ Σατανᾶς στοὺς ἀνθρώπους; Ἀλίμονο τότε. Τὰ ἀνθρώπινα μάτια μεταβάλλονται σὲ «**ὄφθαλμοὺς μεστοὺς μοιχαλίδος**» ποὺ δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ «**δελεάζουν ἀστήρικτες ψυχές**» (Β' Πέτρ. β' 14). Φιδίσια μάτια ποὺ σὰν ἄλλα περισκόπια περιστρέφονται ἀδιάκοπα, γιὰ νὰ ἐπισημαίνουν θύματα, νὰ τὰ δελεάζουν, νὰ τὰ παραπλανοῦν καὶ νὰ τὰ ὀδηγοῦν στὸν ὄλεθρο.

Ἄνοιξε ὁ Πονηρὸς τὰ μάτια; Τότε ἔχουμε τὸν πονηρὸ ὄφθαλμὸ ποὺ σκανδαλίζεται μὲ τὰ θαυμαστὰ μυστήρια τῆς φύσεως, μὲ τὶς μοναδικὲς ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου, μὲ τὴν ἀνόθευτη διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας. ἔχουμε τὸ διάστροφο βλέμμα μὲ τοὺς παραμορφωτικὸς φακοὺς τοῦ ἀθεϊσμοῦ ἢ τῶν αἱρέσεων. Ὑπόσχε-

ται ὁ Σατανᾶς νὰ ἀνοίξει τὰ μάτια καὶ τὰ ἀνοίγει στὸ σκοτάδι. Ἐνα ἄνοιγμα ἰσοδύναμο μὲ τὴν πνευματικὴ τύφλωση.

Ἀλλὰ δὲν «ἀνοίγει» μόνο ὁ Σατανᾶς τὰ μάτια. Τὰ ἀνοίγει μὲ ἓνα ἄνοιγμα σωτήριο καὶ ὁ Θεός. Ὑπόσχεται καὶ ὁ Χριστὸς νὰ ἀνοίξει τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔχουν τυφλωθεῖ ἀπὸ τὴν ἀπάτη τῆς ἁμαρτίας. Δὲν ἄνοιξε μονάχα τὰ μάτια τῶν τυφλῶν. Ἄνοιξε τὰ μάτια ἑνὸς ὀλόκληρου λαοῦ ποὺ καθόταν φυλακισμένος στὸ σκοτάδι τῆς ἁμαρτίας καὶ ξαφνικὰ εἶδε τὸ «**μέγα φῶς**» ποὺ τὸν ὀδήγησε στὴ σωτηρία. Τὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ ἦταν νὰ «**κηρύξη τυφλοῖς ἀνάβλεψιν**» (Λουκ. δ' 19).

Καὶ τὸ ἔργο αὐτὸ τὸ πραγματοποιοῦσε μὲ τρόπο θαυμαστό. Πόσοι δὲν ἐπανελάβαν ἀπὸ τότε μαζὶ μὲ τὸν ἐκ γενετῆς τυφλὸ «**τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω**» (Ἰωάν. θ' 25).

Ἦμουν τυφλὸς καὶ τώρα βλέπω. Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐπισκέπτεται τὸν ἄνθρωπο, τὸ σκοτάδι τῆς πλάνης διαλύεται καὶ ἓνα πρωτόγνωρο φῶς καταυγάζει τὴν ὑπαρξή του. Ἦμουν τυφλὸς καὶ τώρα μὲ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου βλέπω. Βλέπω τὸν ἑαυτό μου ποὺ πρῶτα τὸν ἀγνοοῦσα. Βλέπω τοὺς ἄλλους μὲ συμπάθεια, μὲ κατανόηση, μὲ ἀγάπη. Βλέπω τὸν Θεὸ μὲ τὸ μάτι τῆς πίστεως, μὲ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸ σχέδιο τῆς πατρικῆς πρόνοιᾶς Του.

Φέρνω στὴ σκέψη μου τὸν ἀπόστολο Παῦλο. Προτοῦ γνωρίσει τὸν Χριστὸ εἶχε τὰ μάτια του ἀνοικτά, ἀλλὰ ἦταν τυφλὸς πνευματικά. Ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς δὲν τὸν ἄφηνε νὰ δεῖ τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας. Τοῦ κρατοῦσε κλειστὰ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς. Ὄταν ὅμως τὸν ἐπισκέφθηκε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖ στὸ δρόμο τῆς Δαμασκού, ἔκλεισαν τὰ σωματικὰ μάτια γιὰ τρεῖς ἡμέρες καὶ ἄνοιξαν γιὰ πάντα τὰ μάτια τῆς ψυχῆς. Ἀπὸ τότε θὰ ἔχει γιὰ ἔργο του νὰ «**ἀνοίγη ὄφθαλμοὺς**» καὶ νὰ καλεῖ σὲ ἐπιστροφή «**ἀπὸ σκοτόους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεόν**» (Πράξ. κστ' 18).

**Ὁ Χριστὸς δὲν ἄνοιξε
μονάχα τὰ μάτια τῶν
τυφλῶν. Ἄνοιξε τὰ μάτια
ἑνὸς ὀλόκληρου λαοῦ
ποὺ καθόταν φυλακισ-
μένος στὸ σκοτάδι τῆς
ἁμαρτίας καὶ ξαφνικὰ εἶδε
τὸ «μέγα φῶς» ποὺ τὸν
ὀδήγησε στὴ σωτηρία.**

Ἡ καταδίκη τῆς ψευδευλαβείας

Κάνει ἐντύπωση πόσο ὁ Κύριος ἐπιμένει σὲ μιὰ βασικὴ ἀλήθεια, πού δυστυχῶς τόσο συχνὰ λησμονοῦν πολλοὶ Χριστιανοί. Ποιὰ εἶναι ἡ ἀλήθεια αὐτή; Παιδιὰ ἄξια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, Χριστιανοὶ ἀληθινοὶ ἄξιοι τῆς κλήσεως καὶ τῆς ἀποστολῆς τους, δὲν εἶναι ἐκεῖνοι πού λένε μεγάλα λόγια, ἀλλὰ ἐκεῖνοι πού ἀγωνίζονται νὰ ἐκτελέσουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. **«Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς»** (Ματθ. ζ' 21) διακήρυξε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος. Αὐτὸ φυσικὰ δὲν σημαίνει ἀναμαρτησία. Ὁ Χριστιανὸς δὲν εἶναι οὔτε ὁ ἄπρωτος οὔτε ὁ ἀναμάρτητος. Εἶναι ὁ ἀγωνιστής. Ὑστερα ἀπὸ κάθε πτώση του, ἀπὸ κάθε παράβασή του στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ τὸ συναισθάνεται καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐπανορθώσει.

Μὲ πολλή, ὅπως πάντοτε, σαφήνεια αἰσθητοποιεῖ ὁ Κύριος τὴν μεγάλην αὐτὴ ἀλήθεια μὲ μιὰ παραβολή. Ἐνας ἄνθρωπος ζήτησε ἀπὸ τὰ δύο παιδιά του νὰ πᾶνε νὰ ἐργασθοῦν στὸ ἀμπέλι του. Ὁ πρῶτος ἀρνήθηκε, ὕστερα ὅμως μετάνιωσε καὶ πῆγε. Ὁ δεύτερος φάνηκε πρόθυμος, εἶπε «ναί», ἀλλὰ δὲν πῆγε. Καὶ τὸ ἐρώτημα: Ποιὸς ἀπὸ τοὺς δύο ἔκανε τὸ θέλημα τοῦ πατέρα; Καὶ ἡ ἀπάντησις. Ἀσφαλῶς ὁ πρῶτος.

Ἡ συζήτησις αὐτὴ ἔγινε ἀνάμεσα στὸν Ἰησοῦ, τοὺς ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ, πού ἀδιάκοπα τὸν κατασκόπευαν, τὸν ὑπονόμευαν καὶ βυσσοδομοῦσαν ἐναντίον του. Ἡ παραβολὴ αὐτὴ τοὺς ἔδινε ἓνα μάθημα συντριπτικό. Ἦταν καταδικαστικὴ τῆς ψευδευλαβείας καὶ τῆς ὑποκρισίας τους. Τοὺς ἔλεγε πῶς ἦταν οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀνερέργητου «ναί». Ἐνὸς «ναί» χειρότερου τοῦ «ὄχι». Χίλιες φορές προτιμότερο νὰ ἦταν τοῦ «ὄχι», γιατί αὐτὸ θὰ τοὺς ἔδινε τὴν ἐλπίδα τῆς μετάνοιας καὶ ἀλλαγῆς πορείας καὶ ζωῆς. Ἐνῶ τώρα ὀχυρωμένοι πίσω ἀπὸ τὴν ἀσφάλεια ἐνὸς ἀπατηλοῦ «ναί», ἐξαπατοῦσαν τὸν ἑαυτό τους καὶ τὸν καταδίκαζαν σὲ μιὰ ψευδαυτάρκεια καὶ σιγουριά. Καὶ ὁ Κύριος θὰ προχωρήσει καὶ θὰ τοὺς μιλήσει ξεκάθαρα. Θὰ τοὺς ἀποκαλύψει πλήρως τὸ νόημα τῆς παραβολῆς. Τὸ συμπέρασμα Του θὰ τοὺς ξαφνιασθεῖ. Ἀλήθεια σᾶς λέω οἱ τελῶνες καὶ οἱ πόρνες πού μετανόησαν, προπορεύονται ἀπὸ σᾶς στὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν, γιατί ἐσεῖς μόνο μὲ λόγια δείχνετε τὴν ὑπακοή σας στὸν Θεό, πάνω στὰ πράγματα ὅμως τὴν ἀρνεῖσθε.

Ποιός, ἀλήθεια, θὰ περίμενε ἓνα τέτοιο ἀποκαλυπτικὸ ξάφνιασμα! Οἱ κατήγοροι νὰ γίνονται κατηγορούμενοι καὶ νὰ καταδικάζονται. Καὶ οἱ κατηγορούμενοί τους νὰ ἀθωώνονται. Ἡ καταδίκη αὐτὴ τῶν κατηγορῶν δὲν εἶναι ἀναιτιολόγητη. Ἡ ἱστορία τους, τόσο ἡ παλιὰ ὅσο καὶ ἡ νέα, τὸ μαρτυροῦσε. Ὁ Ἰσραὴλ ἦταν ὁ υἱὸς πού ἔλεγε «ναί», πού καυχόταν ὅτι ἦταν τὸ ὑπάκουο παιδί τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ συγχρόνως **«ἀπέκτεινε τοὺς προφή-**

τας καὶ λιθοβολοῦσε τοὺς ἀπεσταλμένους» τοῦ Θεοῦ. Φρονοῦσε ὅτι καλλιεργοῦσε καὶ ἐργαζόταν στὸ ἀμπέλι τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ πάσχιζε νὰ ἐξολοθρεύσει τοὺς ἀληθινούς ἐργάτες καὶ μάλιστα τὸν μονογενῆ Υἱό Του καὶ κληρονόμο. Πόσοι ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους μετανόησαν; Μὰ γιὰ νὰ μετανόησει κανεὶς καὶ νὰ ἀλλάξει ζωὴ πρέπει νὰ συναισθανθεῖ τὴν ἔλλειψή του, τὴν ἀμαρτωλότητά του. Αὐτοὶ ὅμως δὲν ἀναγνώριζαν ἐλλείψεις στὸν ἑαυτό τους. Αὐτοὶ ἦταν οἱ διδάσκαλοι τοῦ Νόμου, τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς θρησκείας. Οἱ ἀποκλειστικοὶ ἀντιπρόσωποι. Καὶ ἔκαναν τὸ τραγικὸ λάθος νὰ συγχέουν τὴν διδασκαλία μὲ τὴν ἐφαρμογή. Εἶχαν τὴν αὐταπάτη νὰ νομίζουν, ἐπειδὴ δίδασκαν, ἔστω κι ἂν δὲν ἐφάρμοζαν, πῶς αὐτὸ καὶ μόνο ἀρκοῦσε νὰ τοὺς δικαιώσει. Δὲν πέρναγε κἂν στὴν σκέψη τους, ὅτι ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ ἀντινομία καὶ ἡ ἀσυνέπειά τους ἦταν ἡ πιὸ μεγάλη καταδίκη τους.

Πῶς νὰ σκεφθοῦν κάτι τέτοιο, ἀφοῦ φρονοῦσαν πῶς ἦταν οἱ αὐθεντίες; Αὐτοὶ ἦταν ταγμένοι νὰ κρίνουν καὶ νὰ καταδικάζουν μόνο τοὺς ἄλλους. Αὐτοὶ ἦταν οἱ τέλειοι, δὲν ἔλεγαν ποτὲ «ὄχι» στὸν Θεό. Τοῦ ἀπαντοῦσαν πάντοτε μὲ τὸ «ναί». Ἐνα «ναί» ὅμως πού πρόφεραν ἀπλῶς τὰ χεῖλη, χωρὶς νὰ ἀγγίζει καθόλου τὴν καρδιά καὶ χωρὶς νὰ μεταφράζεται σὲ ἔργα. Γι' αὐτὸ καὶ ὅταν ἦλθε ἡ στιγμή νὰ ποῦν τὸ μεγάλο «ναί» στὸ προσκλητήριο τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, τότε φανέρωσαν τὸ περιεχόμενο τῆς σκληρῆς καρδιᾶς τους. Δὲν ἔγινε ὅμως τὸ ἴδιο καὶ μὲ τοὺς ἄλλους ἀμαρτωλούς, μὲ αὐτοὺς πού στὴν ἀρχὴ μπορεῖ νὰ εἶπαν «ὄχι» στὸ κάλεσμα τοῦ Θεοῦ. Αὐτοὶ συναισθάνθηκαν τὴν ἀμαρτωλότητά τους, πίστεψαν στὸν Σωτήρα Χριστό, τὸν ἀκολούθησαν καὶ ἄλλαξαν ζωὴ.

Ἡ ἱστορία αὐτὴ ἐπαναλαμβάνεται καὶ σήμερα. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ «ναί» στὰ λόγια καὶ τοῦ «ὄχι» στὰ ἔργα δὲν λείπουν καὶ στὴν ἐποχὴ μας. Τοὺς συναντᾶμε στὸν ἑαυτό μας καὶ γύρω μας. Ἄνθρωποι πού παρουσιάζονται ὡς ὑπέρμαχοι τῆς ἀγάπης, τῆς δικαιοσύνης, τῆς τιμιότητας, τῆς ἐλευθερίας, τῆς εἰρήνης, ἀλλὰ μόνο στὰ λόγια. Πίσω ἀπὸ τὰ παχιά τους λόγια προσπαθοῦν νὰ κρύψουν τὶς ἀρπακτικὲς τους διαθέσεις. Ἀλλὰ καὶ σὲ πόσους ἀπὸ μᾶς δὲν θὰ ἔλεγε ὁ Χριστός: **«Τί μὲ καλεῖτε, Κύριε Κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω;»** (Λουκ. στ' 46). Τί νὰ τὴν κάνω μιὰ τέτοια εὐσέβεια πού περιορίζεται σὲ λόγια εὐλαβείας καὶ δὲν σᾶς κοστίζει σὲ ἔργα ἀγάπης καὶ θυσίας; Θέλετε νὰ εἴσατε Χριστιανοὶ μὲ τὸ ἀζημίωτο. «Ναὶ» στὸ προσκλητήριο τοῦ Θεοῦ, πού ἐξαντλεῖται στὰ **«Κύριε Κύριε»** καὶ δὲν πηγαίνετε νὰ ἀνακουφίσετε τὸν πόνο, νὰ στεγνώσετε τὰ δάκρυα τῆς ψυχῆς, νὰ προσφέρετε «τὸν ἄρτο τῆς ζωῆς». «Ναὶ» λέτε, ἀλλὰ ἂν αὐτὸ τὸ «ναὶ» δὲν μεταμορφώνει τὴν ζωὴ σας καὶ δὲν τὴν κάνει γενναία καὶ ἀγωνιστικὴ τότε... **«οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς...»** (Ματθ. κα' 31).

Ἄν χαθεῖ ἡ ντροπή!

Δύο περιστατικά. Ἐνα ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα καὶ ἓνα ἀπὸ τὴν πρωτοχριστιανικὴ Ἐκκλησία μᾶς στέλνουν ἓνα ἐπίκαιρο μήνυμα, τόσο χρήσιμο καὶ στὴν ἐποχὴ μας. Τὸ πρῶτο τὸ ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος. Ἄς τὸ παρακολουθήσουμε:

Ὁ βασιλιὰς Φίλιππος πουλοῦσε κάποτε τοὺς αἰχμαλώτους ποὺ εἶχε πιάσει. Καθόταν ὅμως ὄχι μὲ εὐπρέπεια. Τότε ἓνας ἀπὸ τοὺς αἰχμαλώτους αὐτοὺς τοῦ φώναξε:

– Λυπήσου με, Φίλιππε, εἶμαι φίλος σου παλιός.

– Ἀπὸ ποῦ καὶ πῶς, τὸν ρώτησε ὁ Φίλιππος.

– Νὰ ἔλθω κοντά σου νὰ σοῦ πῶ.

Μόλις τὸν πλησίασε τοῦ εἶπε:

– Κατέβασε τὴ χλαμύδα σου. Δὲν σοῦ ταιριάζει ἡ ἄπρεπν αὐτὴ στάση.

– Ἐλευθερώστε τον, εἶπε τότε ὁ Φίλιππος. Πραγματικὰ ἦταν φίλος ἀληθινός.

Φίλος ἀληθινός, γιατί τοῦ εἶπε πῶς πρέπει νὰ προσέχει τὴν στάση του, τὸν τρόπο του, τὴν συμπεριφορά του.

Τοῦ μίλησε γιὰ τὴν ἀξία τῆς ἀξιοπρέπειας. Ἄν χαθεῖ ἡ ντροπή, ὁ αὐτοσεβασμός, τίποτα δὲν μένει ὄρθιο. Ἀντίθετα ὅπου ὑπάρχει ἠθικὴ εὐαισθησία, ἀναπτυγμένο τὸ αἶσθημα τῆς ντροπῆς, τότε ἡ κοινωνία μας εἶναι ἀληθινὰ ἀνώτερη. Ὁ βαθμὸς τοῦ πολιτισμοῦ ἦταν πάντοτε ἀνάλογος μὲ τὸ χαμηλὸ ἢ ὑψηλὸ ἐπίπεδο ντροπῆς. Ἐποχὲς καταπτώσεως χαρακτηρίζονται ἀπὸ ἀδιαντροπία. Συμπορεύονται μὲ τὴν παρακμή. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀρχαιότητα ἔδινε ἰδιαίτερη ἔμφαση στὸ ζήτημα τῆς αἰδοῦς. Οἱ ἀρχαῖοι εἶχαν τὴν Αἰδῶ γιὰ θεά. Τὴν λάτρευαν ὡς προσωποποίηση τῆς συστολῆς, τῆς κοσμιότητας. Ἀκριβῶς γιατί ἡ αἰδῶς δὲν εἶναι μιὰ ἀπλή ἀρετὴ. Εἶναι ἡ ρίζα πολλῶν ἀρετῶν.

Τὸ δεύτερο παράδειγμα μᾶς τὸ προσφέρει μιὰ γενναία μορφή τῆς πρώτης Ἐκκλησίας: Ἡ σεμνὴ καὶ ἠρωικὴ Περπέτουα. Φυλακισμένη γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ περίμενε τὸ μαρτύριο. Ὁ πατέρας τῆς τὴν λυπᾶται καὶ τὴν παρακαλεῖ:

– Ἄχ, παιδί μου, ποῦ θὰ βρεῖς τὸ θάρρος, ὅταν ἀκούσεις τὰ μουγκρητὰ τῶν λιονταριῶν καὶ ὅταν τὰ δεῖς νὰ ὀρμᾶνε στὴν παλαίστρα; Ὅταν ἦσουν μικρὴ ἔτρεμες, σὰν ἄκουγες καὶ ἀπὸ μακριὰ ἔστω νὰ μουγκρίζουν τὰ θηρία.

Καὶ ὅμως τίποτα ἀπὸ αὐτὰ δὲν συνέβη μὲ τὴν γενναία Περπέτουα. Ἀτρόμητη ἔφθασε στὸ ἀμφιθέατρο. Ψέλλνοντας μὲ δυνατὴ φωνή, προχώρησε στὸν τόπο τῆς μεγάλης μάχης. Τὰ θηρία δὲν τὰ φοβᾶται. Τοὺς δημίους τοὺς ἀντιμετωπίζει ψύχραιμα. Ἐνα μονάχα σκέπτεται καὶ γιὰ ἓνα μόνο ἀνθρῶπι. Φοβᾶται τὴν ἀδιαντροπία τῶν εἰδω-

λολατρῶν.

Ἡ Περπέτουα ριγμένη στὰ θηρία, στὴν ματωμένη ἐκείνη ἀρένα, κάτω ἀπὸ τὶς ἄγριες κραυγὲς τοῦ παθιασμένου πλήθους, στέκεται ἀτάραχη. Δὲν φοβᾶται καὶ ὅταν ἓνα ἀγριοβούβαλο τὴν ἀρπάζει καὶ τὴν τινάζει ψηλὰ στὸν ἀέρα μὲ τὰ δυνατὰ του κέρατα. Οἱ φοβεροὶ πόνοι ὑποχωροῦν μπροστὰ στὴν μεγάλῃ ἀγάπῃ τῆς στὸν Χριστό. Καμιὰ κίνηση γιὰ νὰ προφυλαχθεῖ. Μονάχα μιὰ κίνηση κάνει ποὺ φανερώνει ὅλο τὸ ἀσύλληπτο μεγαλεῖο

τῆς ἀγνῆς ψυχῆς τῆς.

Ξαφνικὰ καταλαβαίνει, πῶς ἀπὸ τὰ τραβήγματα τοῦ θηρίου, ὁ χιτώνας τῆς ἔχει σκισθεῖ. Αὐτὸ τὴν πονάει πιὸ πολὺ ἀπὸ τὶς πληγές, γιατί πληγώνει τὴν ἠθικὴ εὐαισθησία τῆς, τὴν ἀξιοπρέπειά τῆς. Γι' αὐτὸ σκύβει καὶ σκεπάζει τὸ σκίσιμο. Δὲν θέλει νὰ τὴν δοῦν γυμνὴ οἱ γυμνές, οἱ ἀδιάντροπες μορφές ποὺ τὴν κυκλώνουν. Ἦταν ἡ τελευταία κίνησή τῆς προτοῦ παραδώσει τὴν ὡραία ψυχὴ τῆς στὸν λατρευτὸ Κύριό τῆς. Παραπάνω καὶ ἀπὸ τὴν ζωὴ τῆς εἶχε βάλει τὴν τιμὴ καὶ ἀξιοπρέπειά τῆς.

Ἴσως σὲ μερικὸς τέτοια παραδείγματα νὰ φαίνονται ὑπερβολικά. Ἀκριβῶς γιατί εἶναι παραπάνω ἀπὸ τὰ μέτρα τους. Δὲν μποροῦν νὰ καταλάβουν ἠθικὲς εὐαισθησίες, ὄχι σεμνοτυφίες. Νὰ καταλάβουν πῶς ἡ ντροπή, ἡ αἰδῶς, φανερώνει ὁμορφιά ψυχῆς, δύναμη ἀληθινή. Παραδείγματα σὰν τῆς Περπέτουας, κάτω ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ θηρίου, δείχνουν τὸν δρόμο τοῦ ψυχικοῦ μεγαλείου. Εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ πολιτισμοῦ, γιατί εἶναι ὁ πολιτισμὸς τῆς ψυχῆς.

Σὲ ὅλα αὐτὰ τί θὰ εἶχε νὰ μᾶς πεῖ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ; Ἄν ρωτούσαμε τὸν ἀπόστολο Παῦλο γιὰ τὴν αἰδῶ, γιὰ τὴν σεμνότητα, θὰ μᾶς ἔλεγε: «**Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφρημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε**» (Φιλιπ. δ' 8). Γεμίστε, δηλαδή, τὴν καρδιὰ καὶ τὴν σκέψη σας μὲ τὴν ὁμορφιά τῆς ἀρετῆς, μὲ τὴν χάρη τῆς ἀγνότητος. Εἶναι ὁ φωτεινὸς δείκτης τῆς πνευματικῆς σας πορείας. Ὅ,τι ἐξανθρωπίζει καὶ ἀνωτεροποιεῖ τὸν ἄνθρωπο.

Γεμίστε τὴν καρδιὰ καὶ τὴν σκέψη σας μὲ τὴν ὁμορφιά τῆς ἀρετῆς, μὲ τὴν χάρη τῆς ἀγνότητος. Εἶναι ὁ φωτεινὸς δείκτης τῆς πνευματικῆς σας πορείας. Ὅ,τι ἐξανθρωπίζει καὶ ἀνωτεροποιεῖ τὸν ἄνθρωπο.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθὼν ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμε-

νος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον καὶ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε· καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδώρησατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. Καὶ ἀγοράσας σινδόνα καὶ καθελῶν αὐτὸν ἐνειλίθη τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσήθ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται. Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. Καὶ

ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΜΑΪΟΥ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. 1ε' 43-ιστ' 8
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. στ' 1-7

λίαν πρῶτῃ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· τίς ἀποκυ-

λίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρητὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. Ἀλλ' ὑπάγετε εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτάς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ».

ΗΡΩΙΚΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

«Λίαν πρῶτῃ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον...»

Δὲν εἶχε ἀκόμη ξημερώσει καλὰ καὶ τρεῖς εὐλαβικὲς γυναῖκες ξεκινοῦν γιὰ τὸν τάφο τοῦ Κυρίου. Γεμάτες πόνο καὶ ἀγάπη προχωροῦν μέσα στὸ μισοσκόταδο. Στὰ χέρια τους κρατοῦν πολύτιμα καὶ ἀκριβὰ ἀρώματα γιὰ νὰ ἀλείψουν τὸ Σῶμα τοῦ Διδασκάλου.

Οἱ μαθητὲς ἀπελπισμένοι γιὰ τὴν Σταύρωση τοῦ Κυρίου τους, εἶναι κρυμμένοι «διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων».

Μόνο οἱ Μυροφόρες, «ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία Ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς», παραμένουν πιστὲς κατὰ τὴν ὥρα τοῦ πάθους. Ὁ Ἰωσήφ «ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας εὐσχήμων βουλευτής», μαζί με τὸν Νικόδημο ἀπέθεσαν τὸ νεκρὸ Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ στὸ μνημεῖο καὶ οἱ Μυροφόρες «ἐθεώρουν ποῦ τίθεται».

Τίποτα δὲν τὶς φοβίζει. Οὔτε τὸ μῖσος τῶν Ἰουδαίων, οὔτε οἱ ἀπειλὲς τῶν στρατιωτῶν. Βαδίζουν σταθερὰ με θάρρος καὶ ἠρωισμό, χωρὶς νὰ ὑπολογίζουσαν τὴ ζωὴ τους μπροστὰ στὸ ἱερὸ καθῆκον τους. «Καὶ πολὺ πρῶτῃ τὴν πρώτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος τὴν ὥρα ποὺ γλυκοχάραζε τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἔφθασαν στὸ μνημεῖο... ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ Σαλώμη».

Μιὰ ἀγωνία μόνο πιέζει τὴν ψυχὴ τους: «Ποιὸς θὰ μᾶς ἀποκυλίσει τὸν βαρὺ λίθον ἀπὸ τὴν θύρα τοῦ μνημείου;» Ἀλλὰ σὲ λίγο ἡ ἀγωνία γίνεται ἔκστασις. Γιατὶ βλέπουν με ἐκπληξὴ ὅτι ὁ λίθος εἶχε ἀποκυλισθεῖ, ὁ τάφος ἦταν κενὸς καὶ ὁ Ἄγγελος τοὺς ἀνήγγειλε τὸ μεγάλο γεγονός: «ἠγέρθη ὁ Κύριος». Ἀναστήθηκε ὁ Χριστός, δὲν εἶναι ἐδῶ. Νὰ ὁ τόπος ποὺ τὸν εἶχαν θέσει.

Οἱ Μυροφόρες γυναῖκες τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι ἠρωικὲς γυναῖκες. Γι' αὐτὸ ἔχουν κερδίσει τὴ συμπάθεια καὶ τὸν θαυμασμὸ ὅλου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου.

Δὲν δίστασαν μπροστὰ σὲ καμιὰ δυσκολία. Δὲν ἔχασαν τὸ θάρρος τους μπροστὰ στὰ πιὸ δύσκολα ἐμπόδια. Δὲν δείλιασαν μπροστὰ στὴν κουστωδιά τῶν Ρωμαίων κατακτητῶν.

Ἦταν πολὺ φυσικὸ νὰ ἔχουν κάποια δειλία, μέσα στὶς δύσκολες αὐτὲς συνθῆκες.

Οἱ μυροφόρες ὅμως ἔδειξαν τόλμη καὶ ἠρωισμό τέτοιον, ποὺ δὲν παρουσίασαν οἱ ἄνδρες, οἱ μαθητὲς τοῦ Κυρίου.

Καὶ αὐτὸν τὸν ἠρωισμό, ποὺ φτάνει μέχρι αὐτοθυσίας, τὸν διατήρησαν σ' ὅλη τους τὴ ζωὴ. Ἀπὸ τότε ποὺ γνώρισαν τὸν Λυτρωτὴ τους καὶ συνδέθηκαν με τὸν Χριστὸ καὶ γέμισε ἡ καρδιά τους ἀπὸ τὴν θεϊκὴ ἀγάπη, ἔγιναν γενναιοῦσες, ἀτρόμπες, ἠρωικὲς.

Ἔγιναν τὰ σύμβολα ὄχι ἑνὸς ἠρωισμοῦ χωρὶς σύνεση, ἀλλὰ ὑποδείγματα με γόνιμη χριστιανικὴ καὶ κοινωνικὴ προσφορά.

Ἰδιαιτέρως οἱ Μυροφόρες εἶναι τὰ πρότυπα ἠρωισμοῦ γιὰ τὶς σημερινὲς χριστιανὲς γυναῖκες.

Ἀλήθεια, ἔχουμε ἀνάγκη σήμερα, ποὺ ζοῦμε σὲ μιὰ βαθιὰ ἠθικὴ κρίση ἀπὸ ἠρωικὲς χριστιανὲς μπτέρες καὶ συζύγους.

Ἡ χριστιανὴ μτέρα με ἠρωισμό, ποὺ πονᾷ καὶ προσεύχεται με δάκρυα γιὰ τὰ παιδιά της. Ἡ ἠρωικὴ μτέρα, ποὺ τὰ πάντα ὑπομένει. Ποὺ καταπονεῖται, ἀλλὰ ἀνανεώνεται με τὴν ζῶσα πίστη καὶ τὴ χάρι τῶν ἁγίων Μυστηρίων.

Ἡ ἠρωικὴ μτέρα καὶ σύζυγος ποὺ εἶναι ὁ φωτεινὸς ἄγγελος μέσα στὸ σπίτι της. Ποὺ βρίσκεται πάντοτε στὸ πλευρὸ τοῦ συζύγου της καὶ τὸν ἐνισχύει καὶ τὸν παρηγορεῖ. Ποὺ τακτοποιεῖ τὰ πάντα με τὸ χαμόγελο.

Ἀλλὰ ἔχουμε μεγάλη ἀνάγκη καὶ ἀπὸ ἠρωικὲς δασκάλες καὶ ἀδελφές, ποὺ ὑπηρετοῦν τὸν ἀνθρώπινο πόνο. Τὰ νοσοκομεῖα καὶ τὰ ἄσυλα εἶναι γεμάτα ἀπὸ πονεμένους ἀνθρώπους. Πόσοι ἀνθρωποὶ στενάζουν καὶ ὑποφέρουν! Οἱ γιατροὶ μας βέβαια προσπαθοῦν νὰ κάνουν ὅ,τι μποροῦν. Ἀλλὰ ἡ μεγαλύτερη θυσία γίνεται ἀπὸ τὶς ἄξιες ἀδελφές, ποὺ σὰν ἄγγελοι παρηγοριᾶς συμπαραστέκονται στὸ προσκέφαλο τοῦ πονεμένου. Οἱ ἀδελφές ποὺ ἔχουν πάρει σὰν ἱερὴ ἀποστολὴ τὴν διακονία τους, εἶναι πράγματι σύγχρονες μυροφόρες. Αὐτὲς ἀλείφουν με τὰ μύρα τῆς ἀγάπης καὶ καλοσύνης, με ἠρωισμό καὶ ἀφάνταστη αὐταπάρνηση, τοὺς πονεμένους ἀδελφούς μας.

Σύγχρονες μυροφόρες εἶναι καὶ ὅλες οἱ χριστιανὲς δασκάλες καὶ καθηγήτριες καὶ κατηχήτριες ποὺ μοχθοῦν με αὐταπάρνηση καὶ ἠρωισμό νὰ μεταδώσουν στὰ παιδιά, Χριστὸ καὶ Ἑλλάδα.

Ἄς εὐχρηθοῦμε σ' ὅλες τὶς Ἑλληνίδες μπτέρες, συζύγους, ἀδελφές, δασκάλες νὰ γίνουν σύγχρονες Μυροφόρες.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη ἐβραϊστὶ Βηθσεδά, πέντε στοᾶς ἔχουσα. Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. Ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρα, καὶ ἔταράσσετο τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιῆς ἐγένετο ὥς δήποτε κατείχετο νοσήματι. Ἦν δὲ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρό-

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΜΑΪΟΥ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰω. ε' 1-15 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. θ' 32-42

ἔμοῦ καταβαίνει. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἔγειρε, ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει. Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιῆς ὁ

ἄνθρωπος, καὶ ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει. Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστί σε ἄραι τὸν κράββατον. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει. Ἠρώτησαν οὖν αὐτόν· τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπὼν σοι, ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει; Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ἤδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. Μετὰ ταῦτα εὐρίσκει αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε ὑγιῆς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν σοί τι γένηται. Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτόν ὑγιῆ».

Η ΑΡΡΩΣΤΙΑ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ

«Θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι;»

Παράξενο φαίνεται τὸ ἐρώτημα τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν παράλυτο τῆς Βηθσεδά. Εἶχε ὅμως τὸ νόημά του καὶ τὸν σκοπὸ του. Μὲ τὴν ἐρώτηση ἐκείνη ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἔδινε ἀφορμὴν στὸν παραλυτικὸ νὰ ζητήσῃ τὴ βοήθειά του. Ἦθελε νὰ τὸν κάνει νὰ τὸν προσέξει. Νὰ τοῦ ἀποσπάσῃ τὴν προσοχὴ καὶ νὰ τοῦ δείξῃ ὅτι ὑπάρχει καὶ ἄλλος τρόπος θεραπείας. Ὅπως καὶ ἔγινε. Ἀκούγεται ἡ παντοδύναμη προσταγή Του: «**Σὴκω ἐπάνω, πάρε τὸ κρεβάτι σου στὸν ὦμο σου καὶ περπάτα**». Καὶ ἀμέσως ἔγινε ὑγιῆς ὁ ἄνθρωπος καὶ πῆρε τὸ κρεβάτι του καὶ περπατοῦσε ἐλεύθερα.

«**Θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι;**» ἐπαναλαμβάνει καὶ σήμερα ὁ Χριστός. Ἡ ἀρρώστια ἀποτελεῖ πραγματικότητα γιὰ κάθε ἐποχὴ. Ἰδιαίτερα ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος εἶναι εὐάλωτος σ' ἓνα πλῆθος ἀσθένειες. Μερικὲς μάλιστα ἄγνωστες στὸ παρελθὸν παρὰ τὰ πλουσιότερα ὑλικά ἀγαθὰ καὶ τὴν καταπληκτικὴν πρόοδο τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, μὲ τὶς θαυμαστὰς ἀνακαλύψεις καὶ ἐφευρέσεις, ὁ ἄνθρωπος ὑποφέρει ἀπὸ πολλὰ καὶ διάφορες ἀσθένειες. Σωματικὲς καὶ ψυχικὲς. Ταλαιπωρεῖται καὶ βασανίζεται. Ἡ ἀντιμετώπιση τῆς ἀσθένειας εἶναι ἓνα δύσκολο θέμα. Θέλει σωστὴ καὶ πολὺπλευρὴ ἀντιμετώπιση.

Γιατὶ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ψυχοσωματικὴ ὄντοτητα. Καὶ ὑπάρχει ἀλληλεπίδραση ψυχῆς καὶ σώματος. Τὸ ἓνα ἐπηρεάζει θετικὰ ἢ ἀρνητικὰ τὸ ἄλλο. Ἡ αἰτία τῆς ἀρρώστιας εἶναι συχνὰ ἡ ἀμαρτία. Ἡ ἀμαρτία ὡς ἀνταρσία καὶ ἐπανάστασις ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς παρὰ φύσιν πράξις, ἔχει σοβαρὰς ἐπιπτώσεις στὸν ψυχοσωματικὸ κόσμον τοῦ ἀνθρώπου. Διαταράσσει τὶς σχέσεις καὶ τὴν κοινωνία Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. Δημιουργοῦ καὶ δημιουργήματος. Τὴν ἀρμονία μεταξὺ σώματος καὶ ψυχῆς. Ἐπιφέρει διάσπαση τῆς προσωπικότητας. Ἔχει ἐπιπτώσεις καὶ ἐπιφέρει ἀλλοιώσεις στὸν ψυχικὸ καὶ σωματικὸ ὄργανισμό του. Μὲ ἔμμεσα ἢ καὶ ἄμεσα θλιβερὰ ἀποτελέσματα. Εἶναι γνωστὸ τὸ «ἀπὸ τῶν πολλῶν μου ἀμαρτιῶν, ἀσθενεῖ τὸ σῶμα, ἀσθενεῖ μου καὶ ἡ ψυχὴ».

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Κύριος, ὁ μέγας ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων θεράπευε πολλὰ φορὰς πρῶτα ψυχικὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ἔδιωχνε τὴν αἰτία. Στὸν παράλυτο τῆς

Καπερναοῦμ, τοῦ συγχωρεῖ πρῶτα τὶς ἀμαρτίες του καὶ κατόπιν τὸν θεραπεύει καὶ σωματικὰ. Στὸν παράλυτο τοῦ σημερινοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὸν θεραπεύει σωματικὰ καὶ τοῦ συνιστᾷ: «**Πρόσεξε· ἔγινες ὑγιῆς· μὴν ἀμαρτάνεις πλέον, γὰρ νὰ μὴ σοῦ συμβεῖ κάτι χειρότερο**». Ἐδωσε ἐντολὴν τοῖς Ἀποστόλους Του καὶ συνεπιστοῦν τοῦ ἔργου Του νὰ θεραπεύουν τοὺς ἀσθενούντες, νὰ τοὺς ἐλευθερώνουν ἀπὸ τὰ δαιμόνια καὶ νὰ τοὺς συγχωροῦν ἀπὸ τὴν καταλυτικὴν δύναμιν τῆς ἀμαρτίας καὶ τῶν παθῶν.

Ἔτσι καὶ ἡ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία συνεχίζει τὸ ἔργο τοῦ Κυρίου, προσφέρει στὸν κουρασμένο καὶ ἀσθενῆ ἄνθρωπον τὸ θεραπευτικὸ ἔργο τῆς. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι Νοσοκομεῖο, Θεραπευτήριον. Μὲ τὰ μέσα τῆς χάριτος, μὲ τὰ σωστικὰ καὶ ἀναγεννητικὰ Μυστήριά της, θεραπεύει πρῶτα τὴν ψυχὴ καὶ δημιουργεῖ τὶς προϋποθέσεις γιὰ τὴν σωματικὴν ὑγείαν. Τὰ ἐξομολογητήρια εἶναι ἰατρεῖα πνευματικὰ, θεραπευτήρια ψυχικῶν νοσημάτων, μὲ εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα καὶ στὸ σῶμα.

Τὸ ἀγιώτατο μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας εἶναι «*φάρμακον ἀθανασίας καὶ ἀντίδοτον τοῦ μὴ ἀποθανεῖν*», ὅπως ὡραιότατα ἔχει ὀνομασθεῖ. Τὸ μυστήριον τοῦ Εὐχελαίου εἶναι εἰδικὸ μυστήριον θεραπευτικὸ ψυχικῶν καὶ σωματικῶν νοσημάτων. Εἶναι κατηγορηματικὴ ἢ θεόπνευστη προτροπὴ γι' αὐτὸ τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου (κεφ. ε' 14-15).

Παράλληλα μὲ τὴν ἐπίκληση τῆς θείας βοήθειας ἐννοεῖται, ὅτι θὰ κάνουμε χρῆσιν καὶ τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, ἡ ὁποία ἀπὸ τὸν Θεὸ ἔχει ταχθεῖ γιὰ τὴν ἀνακούφιση καὶ θεραπεία τοῦ ποικίλου ἀνθρώπινου πόνου.

Καὶ ὁ Κύριος κατὰ τὸ θέλημά του καὶ τὸ συμφέρον μας τὸ πνευματικὸ θὰ ἀπαντᾷ. Πάντοτε θὰ μᾶς λυτρώνει καὶ θὰ μᾶς θεραπεύει ἀπὸ τὴ νόσον τῆς ἀμαρτίας καὶ τῶν παθῶν. Ἀπὸ τὶς ἀσθένειες ὅμως καὶ τὸν πόλεμον τοῦ Πονηροῦ, ὅταν ἔτσι κρίνει ἡ ἀγάπη Του καὶ ἡ Σοφία Του. Ἐπιτρέπει καὶ τὶς ἀσθένειες πρὸς πνευματικὸν μᾶς καταρτισμόν. Θὰ μᾶς χαρίζει ὅμως τὴν ἐλπίδα, τὴν πίστην, τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν ταπεινώσιν. Ἔτσι γιὰ τὸν πιστὸν Χριστιανὸν ὅλα καὶ ἡ ὑγεία καὶ ἡ ἀρρώστια, ἀποβλέπουν στὴ δόξα Ἐκείνου, καὶ τὴν σωτηρίαν καὶ τὸν ἀγιασμόν μας.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

«Πάντα ἰσχύω ἐν... Χριστῷ»

«Σὲ τί διαφέρει ἓνας, ἔστω ἀληθινὸς Χριστιανός, ὄχι φαρισαϊκὰ ἀλλὰ οὐσιαστικὰ ἀπὸ τούς ἄλλους; Καλοὺς ἀνθρώπους συναντᾶμε παντοῦ. Γιατί καὶ σὲ τί οἱ Χριστιανοὶ ὑπερέχουν ἀπὸ τούς ἄλλους;»

Σωστὸ τὸ ξεκαθάρισμα ἀπὸ τὴν ἀρχή. Κάνουμε λόγο γιὰ συνειδητοὺς Χριστιανοὺς με γνώση καὶ ἐπίγνωση τοῦ τί πιστεύουν καὶ συνέπεια στὴ ζωὴ τους. Ἐνας τέτοιος Χριστιανὸς ζεῖ μιὰ ζωὴ σωστή, ἰσορροπημένη. Ζεῖ τὸ πλήρωμα τῆς χαρᾶς, γιατί ἡ καρδιά του εἶναι πλημμυρισμένη ἀπὸ ἀγάπη. Ἀγάπη πρὸς ὅλους. Τὸ μῖσος, ἡ ἀντιπάθεια, ἡ ἐχθρότητα δὲν βρίσκουν θέση στὴν ἀγωνιστικὴ καὶ ἐξαγιασμένη ψυχὴ του. Μὰ ἔχει καὶ αὐτὸς ἀνθρώπους ποὺ τὸν ἐχθρεύονται, τὸν ἀντιπαθοῦν, τοῦ κάνουν δύσκολη τὴ ζωὴ. Αὐτὸς ἐπαναλαμβάνει καὶ ζεῖ καὶ στὶς πιὸ δύσκολες στιγμὲς τούς λόγους τοῦ Ψαλμωδοῦ: «**Μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην ἤμην εἰρηνικός**» Καὶ με τούς ἐριστικούς καὶ με αὐτοὺς ποὺ με πολεμοῦν καὶ δὲν θέλουν τὴν εἰρήνην ἐγὼ προσπαθοῦσα νὰ εἶμαι εἰρηνικός.

Ὅλα ὅμως αὐτὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν τοποθέτησή μας ἀπέναντι στὸν Ἀρχηγὸ τῆς πίστεώς μας, τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Ποιὰ εἶναι ἡ σχέση μας μαζί Του; Τί εἶναι γιὰ μᾶς ὁ Χριστός; Ποιὰ θέση ἔχουμε πάρει ἀπέναντί Του καὶ πῶς τὴν ζοῦμε στὴν καθημερινή μας ζωὴ; Εἶναι ὁ Χριστὸς ὁ πιὸ πολύτιμος θησαυρὸς μας ποὺ τὸν κρατᾶμε ζηλότυπα ἢ εἶναι κάτι ἀδιάφορο ἢ δευτερεύον ποὺ κι ἂν τὸ χάσουμε καθόλου δὲν θὰ μᾶς κοστίζει;

Δυστυχῶς πολλοὶ στὶς ἡμέρες μας γνωρίζουν τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ τόσο ὅσο τὸν γνώριζε καὶ ὁ Ρωμαῖος ἔπαρχος Φῆστος, ὅταν μιλοῦσε «**περὶ τίνος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκε ὁ Παῦλος ζῆν**» (Πράξ. κε' 19). Ἐχουν, δηλαδή, μιὰ συγκεχυμένη ἰδέα «**γιὰ κάποιον Ἰησοῦ**», ποὺ ἔζησε σὲ κάποιο σημεῖο τῆς γῆς, κάποτε «**τῷ καιρῷ ἐκείνῳ**». Γιὰ ἄλλους πάλι ὁ Χριστὸς ἀναπαύεται ἀκόμα μέσα στὸ μνημεῖο ποὺ τὸν τοποθέτησε ὁ Ἰωσήφ ὁ Ἀριμαθαίας. Ἡ λαμπροφόρος Ἀνάσταση, ποὺ συνέτριψε τὶς πύλες τοῦ Ἄδου καὶ κατάργησε τὸν πιὸ φοβερὸ δυνάστη τοῦ ἀνθρώπινου γένους, τὸν θάνατο, εἶναι ἄγνωστη χώρα. Ἡ ἔνδοξη Ἀνάληψη, ποὺ «**συνεκάθισεν**» τὴν ἀνθρώπινη φύση, θεωμένη πιά, «**ἐν τοῖς ἐπουρανίοις**», τὸ ἴδιο ἄγνωστη. Λησμονοῦμε ἀκόμα τὴν ὑπόσχεση τοῦ Κυρίου, ὅτι «**μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος**», ποὺ σημαίνει πῶς ὁ Χριστὸς ζεῖ καὶ σήμερα δίπλα μας, μέσα μας, ἐνισχυτὴς, παρηγορητὴς, ἀνορθωτὴς στοὺς ἀγῶνες μας, στὶς δοκιμασίαις μας.

Καὶ αὐτὰ δὲν εἶναι θεωρίαι. Ἀποτελοῦν βιωματικὴ ἐμπειρία στὴ ζωὴ τῶν ἀγίων καὶ τῶν ἡρώων τῆς πίστεως. Χαρακτηριστικὴ ἡ περίπτωση τοῦ ἀποστό-

λου Παύλου. Γιὰ τὸν φλογερὸ Ἀπόστολο ὁ Χριστὸς δὲν ἦταν ἓνα συμπλήρωμα στὴ ζωὴ του. Ὅχι ὅλα τὰ ἄλλα σὺν Χριστὸς. Ἀλλὰ «**τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός**». Συνδεδεμένος στενὰ με τὴν ἀστείρευτη πηγὴ τῆς ζωῆς, τὸν Χριστό, ξεχυνόταν σὰν πλουσιόδωρο ποτάμι καὶ ἄπλωνε τὰ ζωογόνα νάματά του παντοῦ καὶ ἔκανε τὴν ἀύχμηρὴ ἔρημο τῆς εἰδωλολατρίας νὰ γεμίζει ἀπὸ ζωηφόρες πνευματικὲς ὁάσεις. Ὁ Χριστὸς ποὺ ζοῦσε μέσα του γινόταν γι' αὐτὸν μιὰ ἀδιάκοπη πυροδότηση γιὰ κίνηση δημιουργικὴ καὶ ἔργα εὐαγγελισμοῦ καὶ πλούσιας χριστιανικῆς ἀγάπης.

Νά, γιατί μποροῦσε ὁ φτερωτὸς αὐτὸς Ἀπόστολος, ὁ πιὸ δυναμικὸς καὶ ὀλοκληρωμένος ἄνθρωπος, νὰ λέει με ὅλη τὴν φλόγα τῆς καρδιάς του: «**Ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστός**» (Φιλιπ. α' 21). Ζωὴ μου εἶναι ὁ Χριστός. Καὶ ἂν σκεφθοῦμε ὅτι ἐξομοιώνεται κανεὶς με ὅ,τι ζεῖ καὶ λατρεύει, μποροῦμε νὰ καταλάβουμε τὸν βιωματικὸ πλοῦτο τοῦ Παύλου καὶ τὸ μυστικὸ τῆς ἐπιτυχίας του.

Ἄν τώρα τοποθετήσουμε τὸν ἑαυτὸ μας ἀπέναντι σὲ τέτοιες μορφές, τί θὰ εἶχαμε νὰ παρατηρήσουμε; Ἀσφαλῶς πολλά. Πρέπει, λοιπόν, νὰ γίνεῖ ἓνα ξεκαθάρισμα. Ὁ Χριστιανισμὸς πρῶτα-πρῶτα εἶναι ὀλότητα. Ἡ τὸν δεχόμαστε ὡς σύνολο, ὀλοκληρωτικὸ τὸ δόσιμό μας, «**τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός**» ἢ τὸν ἀπορρίπτουμε. Μεσαῖες λύσεις δὲν ὑπάρχουν. Δὲν διαλέγουμε ὅ,τι μᾶς ἀρέσει καὶ ἀφήνουμε ὅ,τι δὲν μᾶς βολεύει. Καὶ ἀκόμα δὲν θὰ μπεῖ ὁ Χριστιανισμὸς στὰ μέτρα μας. Ἐμεῖς θὰ μποῦμε στὰ δικά του.

Σύνθημα χριστιανικὸ καὶ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ «**ἀγαπήσης Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου**». Δύο λέξεις ἐπαναλαμβανόμενες τέσσερις φορές: «**ἐξ ὅλης**». Δὲν μᾶς ζητάει μιὰ κάποια ἀγάπη, ἓνα μερίδιο ἀγάπης, ἀλλὰ ὀλοκληρὴ τὴν ἀγάπη μας. Μοίρασμα ἐδῶ δὲν χωράει. Τὸ «**λίγο ἀπ' ὅλα**» δὲν ἔχει καμιά θέση. Ἡ ὅλα ἢ τίποτα. Αὐτὴ ἡ συνέπεια στὴν πνευματικὴ ζωὴ δίνει καὶ τὸ νόημα στὴ ζωὴ, προσφέρει τὸ πλήρωμα τῆς ζωῆς.

Αὐτὸ τὸ νόημα ἀναζητεῖ ἐναγώνια ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος. Αὐτὸ ἀκριβῶς προσφέρει ὁ Χριστός. Μᾶς τὸ βεβαιώνει ὁ θεῖος Παῦλος ἀπὸ τὴν προσωπικὴ του ἐμπειρία: «**Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ**» (Φιλιπ. δ' 13). «**Ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι...**» ὁ μικρὸς ἄνθρωπος γίνεται μεγάλος, ἰσχυρός. Τὰ ἀδύνατα γίνονται δυνατά. Ἡ καθημερινὴ ζωὴ με τὰ πιεστικὰ τῆς προβλήματα, τὶς δυσκολίες, τὶς παγίδες καὶ τοὺς πειρασμούς, γίνεται νικηφόρος στίβος. Δυνατὸς ὁ Χριστιανὸς ἐνωμένος με τὸν Παντοδύναμο ποὺ τὸν βεβαιώνει «**πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι**». Γιὰ τὸν Χριστιανὸ ποὺ πιστεύει ὄχι γενικὰ καὶ ἀόριστα, ἀλλὰ συγκεκριμένα στὸν Σωτῆρα Χριστό.

«Οὐ συγκρῶνται...»

Οί φυλετικές διακρίσεις, οί τοπικιστικές διαφορές καὶ οί διαμάχες ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς δὲν εἶναι τωρινὸ φαινόμενο. Διχάζει καὶ ταλαιπωρεῖ τοὺς λαοὺς ἀπὸ πολὺ παλιά. Ἀπλὲς καὶ ἀσήμαντες συχνὰ διαφορὲς σιγὰ-σιγὰ ριζώνουν στὶς καρδιές καὶ μεταβάλλονται μὲ τὸν καιρὸ σὲ ἄσπονδο μίσος. Οί γέφυρες, ποὺ συνδέουν τοὺς λαοὺς, γκρεμίζονται, τὸ χάσμα εὐρύνεται καὶ ὁ καθένας ὀχυρώνεται πίσω ἀπὸ τὶς προκαταλήψεις του σὲ θέση μάχης.

Στὴν ἐποχὴ μας οί διαφορὲς αὐτὲς παίρνουν ὀξύτερες διαστάσεις, ποὺ φθάνουν μέχρι τὴν πολεμικὴ ἀναμέτρηση. Καὶ ὄχι μονάχα ἀνάμεσα σὲ μακρυνούς. Ἡ τραγωδία παίζεται συχνὰ ἀνάμεσα στὸν ἴδιο λαό, ποὺ τοὺς χωρίζει ἀπλῶς μιὰ μικρὴ τοπικὴ ἀπόσταση.

Παλιὰ ἡ ἀρρώστια τῶν τοπικιστικῶν διαφορῶν. Αὐτὸ τὸ ἄσπονδο μίσος χώριζε καὶ στὴν ἐποχὴ τοῦ Κυρίου μας τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Σαμαρείτες. Πασίγνωστη ἡ διαμάχη. Τὸ **«οὐ συγκρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις»** εἶχε γίνεи παροιμιῶδες.

Καὶ γιατί αὐτὴ ἡ διαμάχη; Γιατί οί Ἰουδαῖοι περιφρονοῦσαν τοὺς Σαμαρείτες; Γιατί καὶ οί Σαμαρείτες μὲ τὴ σειρά τους τοὺς τὸ ἀνταπέδιδαν; Γιατί ἡ ὀργὴ καὶ ἡ ἐκδίκηση πυρπολοῦσε τὶς καρδιές καὶ θόλωνε τὴ σκέψη τους; Γιατί ἡ προγονικὴ αὐτὴ ἔχθρα μεταβιβαζόταν ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ σὰν ἡ πιὸ πολύτιμη κληρονομιά;

Δὲν ἦταν ἀπλῶς φυλετικές οί διαφορὲς τους; Οί Σαμαρείτες ἦταν οί Βόρειοι καὶ οί Ἰουδαῖοι οί Νότιοι. Τὸ τραγικὸ ἦταν πῶς ἡ διαμάχη τους ἦταν θρησκευτική. Αὐτὸ ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἐνώνει, τοὺς χώριζε. Ἡ πηγὴ τῆς ἀγάπης γι' αὐτοὺς γινόταν ἀφορμὴ ἀντιπάθειας καὶ μίσους. Τὸν ἕνα Θεό, τὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐνότητας αὐτοὶ τὸν εἶχαν μετατρέψει σὲ δυὸ ἀντιμαχόμενους θεοὺς γιὰ λογαριασμὸ τους. Ὁ καθένας εἶχε τὸν Θεὸ του καὶ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ μισοῦσε τὸν συνάνθρωπό του.

Οί Ἰουδαῖοι λάτρευαν τὸν Θεὸ στὸ ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων. Τὸν ἄπειρο Θεὸ τὸν ἐκλείναν στὰ στενὰ πλαίσια ἐνὸς περιορισμένου χώρου. Καὶ οί Σαμαρείτες πίστευαν πῶς ὁ Θεὸς πρέπει νὰ λατρεύεται μονάχα στὸ ὄρος Γαριζίν. Ἔτσι γιὰ τὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ ἕνα πράγμα τοὺς ἀπασχολοῦσε: Ὁ τόπος καὶ οί ἐξωτερικὲς τελετουργικὲς διατάξεις. Ὅχι ὁ ὑψηλὸς σκοπὸς τῆς καὶ τὸ βαθὺ πνευματικὸ νόημά της.

Τὸ ἂν ὁ Θεὸς ἔπρεπε νὰ λατρεύεται στὰ Ἱεροσόλυμα ἢ στὸ Γαριζίν ἦταν ἡ μόνιμη ἀφορμὴ διαμάχης ἀνάμεσα στοὺς δυὸ λαοὺς. Ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔπρεπε νὰ ἀνυψώνει τὶς καρδιές, νὰ συνδέει καὶ νὰ συναδελφώνει τοὺς λαοὺς, εἶχε καταντήσει ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη μικρότητα ἀνοιχτὴ πληγὴ ἀντιθέσεων καὶ διαπληκτισμῶν.

Πόσο ἐπικίνδυνες εἶναι, ἀλήθεια, οί προκαταλήψεις καὶ ἡ στενόκαρδη θεώρηση τῆς ζωῆς. Καὶ πόσο ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ὀμαλοποιεῖ τὶς ἀνθρώπινες σχέσεις ἡ ἀγάπη. Ἡ ἀγάπη δὲν τονίζει τὶς διαφορὲς. Τὶς ἀμβλύνει, ὅταν δὲν τὶς ἐξαλείφει. Μᾶς κάνει ἱκανοὺς νὰ δεχόμαστε τὸν ἄλλο, ὅπως εἶναι μὲ τὶς ἐλλείψεις καὶ τὶς ἀδυναμίες του, μὲ τὶς διαφορὲς καὶ ἰδιοτυπίες του.

Ταπεινὴ καθὼς εἶναι ἡ ἀγάπη δὲν ἐπαίρεται, **«οὐ φυσιοῦται»**. Κανένα δὲν περιφρονεῖ. Κανένα δὲν θεωρεῖ κατώτερό της. Ὁ κίνδυνος προέρχεται πάντα ἀπὸ τὴν ὑπεροψία, ποὺ μαρτυρεῖ ἔλλειψη ἀγάπης. Καὶ ἡ ὑπεροψία θεωρεῖ ὅλους τοὺς ἄλλους κατώτερους, εὐτελεῖς, πονηροὺς, ἐχθροὺς. Καὶ σὰν τέτοιοι πρέπει νὰ χτυπηθοῦν, νὰ ὑποταγοῦν, νὰ ἐξαφανισθοῦν.

Μπῆκε ἡ ὑπεροψία μέσα στὴν ψυχὴ; Φυγαδέυτηκε ἡ ἀγάπη; Ἔστησε ὁ φαρισαϊσμὸς τὸ θρόνο του καὶ κατευθύνει τὴ συμπεριφορὰ καὶ ρυθμίζει τὶς ἀνθρώπινες σχέσεις; Τότε ὅλοι οί ἄλλοι εἶναι **«ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί»**. Ἡ καταδικαστικὴ κρίση γενικεύεται, ἀπολυτοποιεῖται. Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ σταθεῖ πλάι στὸν ὑπεροπτικὸ καὶ σκληρὸ Φαρισαῖο. Καὶ αὐτό, γιατί ὁ Φαρισαῖος ἀποκλείει τὴν ἀγάπη. Ἡ ἀγάπη δὲν συνυπάρχει μὲ τὸν φαρισαϊσμό. Καὶ ὅταν ἡ ἀγάπη ἐξορισθεῖ ἀπὸ τὶς ἀνθρώπινες σχέσεις, εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξουν ἀληθινὲς ἀνθρώπινες σχέσεις; Τότε τὶς ἀνθρώπινες σχέσεις ὑποκαθιστοῦν οί διπλωματικὲς ὑποκρισίες καὶ οί ἐξοντωτικοὶ ἀνταγωνισμοί.

Αὐτὰ τὰ τεῖχνη τῶν προκαταλήψεων καὶ τῶν ἀνταγωνισμῶν ἦρθε νὰ γκρεμίσει ὁ Χριστός. Γιὰ τὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης δὲν ὑπάρχουν Ἕλληνες καὶ Ἰουδαῖοι, δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι, λευκοὶ καὶ μαῦροι, βόρειοι καὶ νότιοι. Ὑπάρχουν μονάχα ἀδελφοί. Γιατί ὅλοι εἶναι παιδιὰ τοῦ ἴδιου Πατέρα τοῦ Θεοῦ. Καὶ τὸ χρέος τους εἶναι ἡ ἀγάπη. Τίποτε ἄλλο.

Ξάφνιασμα ἦταν γιὰ τὴν ἐποχὴ του τὸ κήρυγμα τῆς παγκόσμιας ἀγάπης, ποὺ ἀγκαλιάζει ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀνθρώπους. Ξαφνιάζεται ἡ Σαμαρείτιδα, ποὺ ὁ Ἰησοῦς, γι' αὐτὴν ἕνας Ἰουδαῖος, συνομιλεῖ μαζί της καὶ τῆς ζητάει νερό. Ξαφνιάζονται καὶ οί ἀδιαφώτιστοι ἀκόμα μαθητὲς του, ποὺ τὸν βλέπουν νὰ συνομιλεῖ μὲ μιὰ γυναίκα. Ξαφνιάζεται καὶ ὁ νομικός, ὅταν ἀκούει, ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ θείου Διδάσκαλου, ὅτι **«ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος»** στὸν πεσόντα στοὺς ληστές, ἦταν Σαμαρείτης.

Μὰ αὐτὸς ἀκριβῶς δὲν ἦταν ὁ σκοπὸς τοῦ ἐρχομοῦ του στὴ γῆ; Αὐτὸ δὲν ἤθελε; Νὰ ταραξοῖ δηλαδὴ τὰ λιμνασμένα νερὰ τοῦ μίσους. Νὰ σταματήσουν νὰ κοάζουν τὰ βατράχια τῶν ἀντιθέσεων. Καὶ νὰ ἀντηχήσει σ' ὅλη τὴ γῆ ἕνας παναρμόνιος ὕμνος ἀπὸ τὰ ἀηδόνια τῆς ἀγάπης.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν πόλιν τῆς Σαμαρείας, λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακώβ Ἰωσήφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἦν δὲ ἐκεῖ πηγή τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ ὥρα ἦν ὥσει ἕκτη. Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλησάσα ὕδωρ. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· δός μοι πιεῖν. Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθησαν εἰς τὴν πόλιν ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι. Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις. Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὐσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; Οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρεῖταις. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἰ ἤδεις τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων σοι, δός μοι πιεῖν, σὺ ἂν ἤτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· Κύριε, οὔτε ἀντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· ὃς δ' ἂν πίη ἐκ τοῦ ὕδατος οὐ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. Λέγει πρὸς αὐτόν ἡ γυνὴ· Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἔλθε ἐνθάδε. Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν· οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΜΑΪΟΥ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰω. 4' 5-42 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. 1α' 19-30

αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· καλῶς εἶπας ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἐστὶ σου ἀνὴρ· τοῦτο ἀληθὲς εἶρηκας. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· Κύριε, θεωρῶ

ὅτι προφήτης εἶ σύ. ... Ἐν δὲ τῷ μεταξύ ἡρώτων αὐτόν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· ραββί, φάγε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἦν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· μή τις ἠνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐμὸν βρῶμά ἐστὶν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. Οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐτι τετράμηνός ἐστι καὶ ὁ θερισμός ἐρχεται; Ἴδου λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαὶ εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη. Καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρη καὶ ὁ θερίζων. Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν τῶν Σαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς, μαρτυρούσης ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτόν οἱ Σαμαρεῖται, ἡρώτων αὐτόν μείναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. Καὶ πολλῶν πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλίαν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός».

ΣΤΟΝ ΚΟΠΟ ΤΩΝ ΔΕΙΛΩΝ

«Ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε».

Στὴ ζωὴ μας λαμβάνουμε καὶ προσφέρουμε. Αὐτὴ τὴν ἀλήθεια φανερώνουν καὶ οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς μαθητὰς του. «Ἄλλοι, ἐγὼ καὶ οἱ πρὸ ἐμοῦ προφῆτες, ἐκοπίασαν καὶ σεῖς ἔχετε εἰσελθεῖν στοὺς κόπους τους, γιὰ νὰ θερίσετε».

Οἱ δίκαιοι τῆς Π. Διαθήκης καὶ κυρίως οἱ Προφῆτες εἶχαν ἀναλάβει μιὰ μεγάλη καὶ ὑψηλὴ ἀποστολή. Νὰ κηρύξουν Ἐνα καὶ Ἀληθινὸ Θεὸ στοὺς Ἰουδαίους. Νὰ καλλιεργήσουν τὴν ἄμπελο, τὸν περιούσιο λαὸ τοῦ Θεοῦ. Νὰ προετοιμάσουν τὸ δρόμο γιὰ τὴν ἔλευση τοῦ Μεσσία.

Διὰ τοῦ Κυρίου ἐγκαινιάσθηκε μιὰ καινούργια ἐποχὴ πνευματικοῦ ἔργου. Ἐποχὴ χάριτος καὶ σωτηρίας. Ἐποχὴ ἡ ὁποία ἐγκαινιάσθηκε διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεώς Του, τῆς ὅλης ζωῆς Του, καὶ κυρίως τῆς λυτρωτικῆς Του θυσίας καὶ τῆς Ἀναστάσεώς Του. Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Κύριος τοῦ θερισμοῦ κατὰ τοὺς λόγους τοῦ ἰδίου (Ματθ. θ' 38) καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν σποριάς. Εἶναι ἐκεῖνος ποὺ περισσότερο ἀπὸ ὅλους κόπιασε γιὰ τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου. Στὴ συνέχεια οἱ μαθητὰς Του παρέλαβαν πρῶτοι τὴ σκυτάλη τοῦ πνευματικοῦ ἐκείνου ἔργου. Σ' αὐτοὺς ἔλαχε ὁ κλῆρος καὶ ἡ τιμὴ νὰ γίνουν οἱ διάδοχοι καὶ συνεχιστὰς τοῦ ἔργου Ἐκείνου καὶ νὰ ἀποτελέσουν τὴν ἀπαρχὴν τοῦ καινούργιου ἐν Χριστῷ καὶ διὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἔργου.

Κατόπιν οἱ διάδοχοί τους, οἱ ἀποστολικοὶ Πατέρες. Μετὰ ὅλοι οἱ πνευματικοὶ πατέρες καὶ ἐργάτες τοῦ ἀμπελῶνος. Κληρικοὶ ὅλων τῶν βαθμῶν καὶ διακονημάτων, μοναχοὶ καὶ λαϊκοί, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, κάθε κοινωνικῆς τάξεως.

Ὅλοι αὐτοὶ μαθήτευαν καὶ παρελάμβαναν ἀπὸ τοὺς προγενεστέρους. Καρπὸς τοῦ κόπου καὶ τῆς σπορᾶς ἐκείνων ἦταν. Καὶ συγχρόνως ἐκαλοῦντο νὰ συνεχίσουν τὸ ἔργο τους. Γεύονταν τοὺς καρποὺς τῶν κόπων τῶν προγενεστέρων, ἔμπαιναν στὸν δικό τους κόπο καὶ στὴ συνέχεια τὸν πρόσφεραν στοὺς νεότερους. Κάθε γενιὰ -στρατιὰ ὀλόκληρη- ἔπαιρνε καὶ ἔδινε. Θέριζε ἀπὸ τὸν κόπο τῶν προγενεστέρων καὶ συγχρόνως ἔσπερνε καὶ καλλιεργοῦσε. Θερισμὸς καὶ σπορά. Σπορὰ καὶ θερισμός. Καὶ αὐτὸ μέχρι σήμερα.

Καὶ στὸν αἰῶνα μας «ἄλλοι κεκοπιάκασιν». Αὐτοὶ ποὺ ἄνοιξαν τὸν δρόμο. Καρπὸς τῆς ἐργασίας ἐκείνων αὐτὸ ποὺ ζήσαμε καὶ ἀπολαμβάνουμε στὸν ἐλλαδικὸ καὶ γενικότερα στὸν Ὁρθόδοξο χῶρο. Καὶ μεῖς κλῆρος καὶ λαός, καρπὸς τοῦ κόπου τους. Καὶ κληρονομοῦμε τὸν πνευματικὸ κόπο ὅλων αὐτῶν.

«Ἄλλοι κεκοπιάκασιν». Ἀλήθεια πόσοι κουράσθηκαν καὶ γιὰ μᾶς. Μὲ εὐγνωμοσύνη ἀναπολοῦμε τὸ παρελθόν. Καὶ συγχρόνως δεχομαστε τὴν ἱερὴ κληρονομία καὶ ἀγία παρακαταθήκη. Καὶ παίρνουμε -καλοῦμαστε νὰ πάρουμε- στὰ χέρια μας τὴν πνευματικὴ σκυτάλη. Καλοῦμαστε νὰ κοπιᾶσουμε. Νὰ βαστάσουμε τοῦ ἔργου τὴ βαρὴ κληρονομία. Τοῦ πνευματικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας. Νὰ ὑπομείνουμε τὸ κρῦο τοῦ χειμῶνα καὶ τὸν καύσωνα τοῦ καλοκαιριοῦ. Θεριστὰς τοῦ κόπου τῶν ἄλλων καὶ σποριάδες. Σποριάδες καὶ θεριστὰς.

Ὁ καθένας μας, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί. Γονεῖς καὶ εκπαιδευτικοί, διανοούμενοι, ὅλοι ἀνεξαιρέτως. Ἀνάλογα μὲ τὰ τάλαντα ποὺ λάβαμε.

Καλοῦμαστε νὰ καλλιεργήσουμε τὸν ἀγρό. Τὸν ἑαυτὸ μας καὶ τὸ περιβάλλον μας. Τὴν ἀληθινὴν χριστιανικὴν, πνευματικὴν ζωὴν. Τόση ἀνάγκη ὑπάρχει καὶ σήμερα. Γιὰ νὰ ζήσει ὁ κόσμος. Παραλάβαμε, εἶναι ἀνάγκη νὰ παραδώσουμε.

Καὶ αὐτὸ «ἕως ἡμέρας ἐστίν». Ἡ ἡμέρα τῆς παρουσίας ζωῆς. Γιατὶ θὰ ἔλθει καὶ ἡ νύχτα τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῆς ἀμοιβῆς τῶν κόπων μας, ἡ ὥρα τῆς κρίσεως καὶ μισθοποδοσίας.

Θὰ μπορεῖ νὰ ἐφαρμοσθεῖ καὶ γιὰ μᾶς ὁ λόγος αὐτός; Θὰ μπορεῖ καὶ γιὰ μᾶς ὁ Κύριος, ὅταν ἐμεῖς θάχουμε πλέον ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὴν παλαίστρα τοῦ κόσμου τούτου, νὰ πεῖ στὶς ἐπερχόμενες γενεές, στοὺς ἀνθρώπους τοῦ 2030, τοῦ 2040, κλπ. ἄλλοι κουράσθηκαν γιὰ σᾶς καὶ σεῖς μπήκατε στὸν κόπο τους; Αὐτὸ θὰ ἀποτελεῖ γιὰ μᾶς τὸ καλύτερο ἐχέγγυο τῆς χριστιανικῆς διελεύσεώς μας ἀπὸ τὸν παρόντα κόσμος, τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ μεγάλου χρέους.

«Καὶ παράγων (ὁ Ἰησοῦς) εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς· καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· ραββί, τίς ἤμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῆ; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὐτε οὗτος ἤμαρτεν οὐτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῆ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρας· ἔρχεται νῦν ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. Ὄταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾶ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. Ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσσε χαμαὶ καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἐρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. Ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἤλθε βλέπων. ... Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν. Ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεπεν, ὃ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἐπέθηκέ μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνίψαμην, καὶ βλέπω. Ἐλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΜΑΪΟΥ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰω. θ' 1-38 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. 1στ' 16-34

τινές· οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; ...

Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστί, καὶ ἀνέωξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς. Οἶδαμεν δὲ ὅτι ἀμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβῆς ἢ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῆ, τούτου ἀκούει. Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἠνοιξέ τις ὀφθαλμούς τυφλοῦ γεγεννημένου. Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐν ἀμαρτίαις σὺ ἐγεννηθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. Ἦκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὐρών αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε· καὶ τίς ἐστιν, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἑώρακας αὐτόν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. Ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω, Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ».

Ο ΒΛΕΠΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΜΗ ΒΛΕΠΟΝΤΕΣ

«Ἀπῆλθε καὶ ἐνίψατο καὶ ἤλθε βλέπων»

Ἐνας τυφλὸς ἀποδεικνύεται βλέπων καὶ οἱ βλέποντες ἀποδεικνύονται τυφλοί. Ἐχουν σημασία τὰ λόγια τοῦ Κυρίου, πού εἶπε ὡς ἀπάντησι τὴν ἀπορία τῶν μαθητῶν του, γιὰ τὸ ποῖος ἀμάρτησε, αὐτός, ὁ τυφλὸς ἢ οἱ γονεῖς του γιὰ νὰ γεννηθεῖ τυφλός. Οὔτε αὐτὸς ἀμάρτησε οὔτε οἱ γονεῖς του, ἀλλὰ γιὰ νὰ φανερωθεῖ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ, τὰ θαυμαστά ἔργα καὶ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ δι' αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸς διὰ τῆς ζωῆς του, τῆς ὑπομονῆς του, τῆς πίστεώς του θὰ γίνονταν μέσον καὶ ὄργανο, γιὰ νὰ φανερωθοῦν οἱ θαυμαστὲς ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ, στὸν κόσμον καὶ στοὺς ἀνθρώπους.

Καὶ πράγματι. Ὁ τυφλὸς δείχνει διάθεσι συμμορφώσεως καὶ ὑπακοῆς στὴν ἐντολή τοῦ Χριστοῦ. Δέχεται νὰ τὸν κρίσει μὲ τὴν λάσπη καὶ πρόθυμα ὑπακούει στὴν ἐντολή Του νὰ πάει καὶ νὰ νιφθεῖ στὴν κολυμβήθρα τοῦ Σιλωάμ. Στὴ συνέχεια, στὴ μεγάλη ἐκπληξη καὶ ἀπορία καὶ τὸ θαυμασμὸ ὄλων, γιὰτὶ ἐνῶ ἦταν τυφλὸς τώρα βλέπει, ἐκεῖνος μὲ ἀπλὸ καὶ σαφῆ τρόπο περιγράφει τὰ τῆς θεραπείας του. Περισσότερο φαίνεται ἡ ὄρασί του, ἡ πνευματικὴ του ὄρασι, ὅταν ἀντιμετωπίζει τοὺς Φαρισαίους. Τότε ὁ πρῶν τυφλὸς ἀποδεικνύεται βλέπων, ἀποδεικνύεται θαρραλέος ὁμολογητῆς καὶ ἀπολογητῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀλήθειας. Καὶ μπροστὰ στοὺς Φαρισαίους μὲ ἀπλότητα καὶ θάρρος ὁμολογεῖ τὰ τῆς θεραπείας του. Καὶ ὅταν ἐκεῖνοι δικάζονται σὲ σχέση μὲ τὴν προσωπικότητα τοῦ Κυρίου καὶ ὅταν τὸν ρωτοῦν, ἐσὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ἐκεῖνος ἀπαντᾷ: «**Ὅτι προφήτης ἐστί**», καὶ ὅταν καὶ πάλι τὸν ρωτοῦν καὶ συκοφαντοῦν τὸν Κύριον ὅτι εἶναι ἀμαρτωλός, ἐκεῖνος ἀπαντᾷ: «**Δὲν ξέρω ἂν εἶναι ἀμαρτωλός ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι ἐνῶ ἤμουν τυφλός, τώρα βλέπω**». Γιὰ νὰ καταλήξει στὴν ὑπέροχη καὶ δυνατὴ ἀπολογία ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ: «**Γνωρίζουμε ὅλοι πολὺ καλά, ὅτι ὁ Θεὸς ἀμαρτωλοὺς δὲν ἀκούει, ἀλλὰ ἐὰν κανεὶς εἶναι θεοσεβῆς καὶ κάνει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, αὐτὸν ὁ Θεὸς ἀκούει. Ἀπὸ τότε πού ὑπάρχει ὁ κόσμος ἕως σήμερον δὲν ἔχει ἀκουσθεῖ ποτὲ ὅτι θεράπευσε κάποιος ἄνθρωπος τοὺς ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ ἐκ γενετῆς. Ἐὰν αὐτὸς δὲν ἦταν σταλμένος ἀπὸ τὸν Θεὸν δὲν θὰ μπορούσε νὰ κάνει οὔτε τὸ παραμικρὸ θαῦμα**».

Διακηρύττει τὸ θαῦμα, τὴν ἀνωτερότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν προφητικὴ του δύναμι καὶ ἀποστολή. Ὁμολογεῖ ὅτι εἶναι ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ, ὅτι εἶναι Θεός. Ὁ τυφλὸς βλέπει. Ὅχι μόνο σωματικά, ἀλλὰ καὶ πνευματικά, ψυχικά. Παρουσιάζεται ἐσωτερικὰ φωτισμένος. Ὁμολογεῖ τὸν Χριστό.

Πιστεύει καὶ θεολογεῖ.

Ἐνῶ οἱ βλέποντες, οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι εἶχαν τὰ σωματικά τους μάτια, εἶχαν τὴν ἀνθρώπινη γνώσι καὶ σοφία, τὴ θρησκευτικὴ γνώσι, οἱ ὅποιοι γνώριζαν τὴς Γραφῆς καὶ δίδασκαν τὸν λαὸ καὶ ἦταν ἡ ἀρχουσα θρησκευτικὴ τάξι, αὐτοὶ ἀποδεικνύονται μωροὶ καὶ τυφλοί.

Βλέπουν καὶ αὐτοὶ μὲ τὰ μάτια τὰ σωματικά τὸ θαῦμα. Τὸ βλέπουν καὶ τὸ ὁμολογοῦν ὅλοι. Μόνον αὐτοὶ εἶναι σὰν νὰ μὴ βλέπουν. Δὲν θέλουν νὰ δοῦν. Δὲν τοὺς συμφέρει νὰ δοῦν καὶ νὰ παραδεχθοῦν. Δὲν τοὺς ἀφήνουν τὰ πάθη καὶ μάλιστα ὁ ἐγωισμὸς καὶ ὁ φθόνος, γιὰ νὰ δοῦν καθαρὰ καὶ ἀντικειμενικὰ τὰ πράγματα. Καταβάλουν ἀπεγνωσμένη προσπάθεια νὰ πείσουν τοὺς ἑαυτοὺς τους καὶ τοὺς ἄλλους ὅτι τὸ θαῦμα δὲν ἔγινε. Ἡ καλύτερα δὲν θέλουν νὰ παραδεχθοῦν ὅτι τὸ ἔκανε ὁ Χριστός. Ἀντίθετα προσπαθοῦν νὰ τὸν παρουσιάσουν, ὅτι καταπατεῖ τὸ Σάββατο, ὅτι εἶναι ἀμαρτωλός, ὅτι δὲν γνωρίζουν τὴν καταγωγή του.

Γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώνονται πάντοτε τὰ λόγια τοῦ Κυρίου, πού εἶπε: «**Ἐγὼ ἤλθα στὸν κόσμον αὐτό, γιὰ νὰ γίνῃ κρίσι καὶ διάκρισι μετὰ τῶν ἀνθρώπων... Καὶ ἔτσι αὐτοὶ πού θεωροῦνται ἀπὸ τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους ὅτι εἶναι βυθισμένοι στὸ σκοτάδι τῆς ἄγνοιας, ὅτι εἶναι τυφλοὶ καὶ δὲν βλέπουν, θὰ δοῦν τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας. Καὶ ἐκεῖνοι πού θεωροῦν τὸν ἑαυτὸ τους φωτισμένο, θὰ καταντήσουν ἕνεκα τῆς ὑψηλοφροσύνης τους τυφλοὶ πνευματικῶς**».

Γιὰ νὰ βλέπουμε ἀληθινὰ δὲν ἀρκοῦν τὰ σωματικά μας μάτια. Οὔτε οἱ γραμματικές, ἐπιστημονικές, θρησκευτικές καὶ θεολογικές μας γνώσεις. Χρειάζεται κυρίως κάτι ἄλλο. Χρειάζονται κάποια ἄλλα μάτια. Μάτια πίστεως. Μάτια καθαρὰ ἀπὸ τὴν ἀμαρτία. Ἀπὸ τὴς σκόνες καὶ τὴς ἀναθυμιάσεις τῶν διαφόρων ἀμαρτιῶν καὶ παθῶν. Χρειάζονται καθαρὰ μάτια καὶ καθαρὴ καρδιά. Καὶ τότε θὰ βλέπουμε καθαρὰ καὶ ἀληθινὰ. Θὰ βλέπουμε τὸν Θεόν. Τὴν ὑπαρξή Του, τὴς ἐνέργειές Του, τὰ θαυμαστά καὶ μεγαλειώδη τὰ ὅποια πάντοτε καὶ σήμερον ἐπιτελεῖ. Θὰ βλέπουμε ἀληθινὰ τὸν κόσμον, τὸν ἄνθρωπον, τὰ διάφορα γεγονότα, τὴ ζωὴ μας. Θὰ γνωρίζουμε τὸν ἑαυτὸ μας. Ἡ ζωὴ μας θὰ εἶναι μιὰ ὄρασι καθαρὴ. Θὰ ἔχουμε τὴν ἀληθινὴ θεογνωσία. Θὰ γίνῃται πραγματικότητα αὐτὸ τὸ ὅποιο λέμε στὸ τέλος τῆς θ. Λειτουργίας: «**Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν**».

Προσέξτε τὴν ἀγάπη σας

Θέλεις νὰ γίνεις μιὰ καλὴ μητέρα. Πρόσεξε τὴν ἀγάπη σου. Καθάριζε καὶ ἐξάγνιζε τὴν. Βύθιζε τὴν μέσα στὴν ὑπερφυσικὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ Εὐαγγελίου. Κάνε τὴν νὰ ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Ἐτσι ἡ ἀγάπη σου θὰ εἶναι ἀληθινὴ, ἐξαγνισμένη. Δὲν θὰ εἶναι ἀπλῶς φυσικὴ, ἀλλὰ ὑπερφυσικὴ. Ἡ σωστὴ καὶ ὑγιὴς ἀγάπη.

Ἄν δὲν φροντίσεις, τέτοια νὰ γίνεις καὶ νὰ εἶναι ἡ μητρικὴ σου ἀγάπη, τότε θὰ παγιδευθεῖς. Γιατὶ καὶ στὴν πιὸ ὠραία καὶ πιὸ θελκτικὴ μητρικὴ ἀγάπη καιροφυλακτοῦν οἱ παγίδες. Καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὅταν δὲν διαθέτει καλλιεργημένη χριστιανικὴ ψυχὴ, ὅταν συνεχῶς δὲν ξεκαινουργώνεται κατὰ τὸν «**ἔσω ἄνθρωπον**» μὲ συνεχὴ πνευματικὸ ἀγώνα, ὅταν δὲν γίνεται «**κοινωνὸς θείας φύσεως**» καὶ δὲν ποτίζεται ἀπὸ τὴν χάρι τοῦ Χριστοῦ, εὐκόλα πέφτει σὲ πλάνες. Παγιδεύεται μέσα στὶς παγίδες τῶν λαθῶν. Καὶ τέτοια λάθη κάνει καὶ ἡ μητρικὴ ἀγάπη, ποὺ ὄχι σπάνια γίνεται πολὺ βλαπτικὴ γιὰ τὸν χαρακτήρα καὶ τὸ μέλλον τῶν παιδιῶν.

Καὶ σεῖς λοιπὸν οἱ χριστιανικὰ μορφωμένες μητέρες ἐρευνῆστε τὸ ποῖόν τῆς ἀγάπης σας. Μήπως εἶναι «**ὑπερπροστατευτικὴ**» ἀγάπη; Μήπως παίρνει τὸν χαρακτήρα τῆς «**ἀποκλειστικότητας**» καὶ γίνεται ἀγάπη στενῆς, ἀσφυκτικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ παιδιοῦ; Μήπως εἶναι ἀγχώδης ἀγάπη, «**περίτρομος**», γεμάτη δηλαδὴ ἀπὸ φόβους γιὰ τοὺς ὑποθετικὸς κινδύνους ποὺ διατρέχει τὸ παιδί σας;

Ἄν ναί, ἡ ἀγάπη σας παγιδεύτηκε ἤδη. Ἐγινε ἀγάπη βλαπτικὴ καὶ γιὰ σᾶς καὶ γιὰ τὸ παιδί σας. Μὲ τὸν ὑπερπροστατευτισμὸ σας συμπνίγετε τὴν ἐλεύθερη προσωπικότητα τῶν παιδιῶν καὶ τὰ κάνετε μαλθακὰ καὶ ἀνίσχυρα νὰ παίρνουν μιὰ πρωτοβουλία.

Ἄλλ' ἡ ἀγάπη, ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη, αὐτὴ ποὺ ἐμπνέει ὁ Χριστός, δὲν ζεῖ μὲ τοὺς φόβους οὔτε βλέπει παντοῦ κινδύνους. Διότι ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη «**πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει**». Πιστεύει καὶ ἐλπίζει ὅτι ἐπάνω ἀπὸ τὴν μητέρα καὶ τὸν πατέρα ὑπάρχει ἡ προστασία τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ «**ἄγγελος φύλακας**» ποὺ στέλνει ὁ Θεός. Καὶ ἡ πίστη καὶ ἡ ἐλπίδα αὐτὴ δίνει

στὴν μητέρα γαλήνη καὶ τὴν ὀπλίζει μὲ ἡρεμία ποὺ ἀκτινοβολεῖ στὴν ὅλη συμπεριφορὰ της.

Ἀποκλειστικότητα, ποὺ ὀδηγεῖ στὴν κατεξουσίαση καὶ στὴν ἀπόλυτη ἐξάρτηση τοῦ παιδιοῦ ἀπὸ τὴν μητέρα, δὲν ὑπάρχει στὴν ἀγάπη ποὺ ἐμπνέει ὁ Χριστός. Διότι ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη «**οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς**» (Α΄ Κορινθ. ιγ' 5). Δὲν ἔχει τίποτε τὸ ἰδιοτελές, τὸ ἐγωιστικὸ, τὸ συμφεροντολογικὸ. Αὐτὰ τὰ ἔχει ἡ σαρκικὴ ἀγάπη.

Ὁ πειρασμὸς τῆς «**σαρκικῆς**» ἀγάπης θέλει ἄμεση ἀντιμετώπιση. Δὲν πρέπει νὰ λένε αὐτάρεσκα οἱ μητέρες γιὰ τὸ παιδί τους: «**Δὲν κάνει αὐτὸ χωρὶς ἐμένα**». Τὸ σωστὸ θὰ ἦταν νὰ ποῦν ὅτι αὐτὲς κατάφεραν νὰ μὴ κάνει τὸ παιδί χωρὶς τὴν μητέρα. Καὶ ἄς μὴ λησμονοῦν τὴν ἀλήθεια, ὅτι τὸ παιδί πρέπει νὰ ξεφύγει τὸ γρηγορότερο ἀπὸ τὸν ἐπικίνδυνον αὐτὸ μητρικὸ κλοιό, γιὰ νὰ γίνε νέος μὲ πρωτοβουλία καὶ μὲ δύναμη χαρακτήρα.

Καθῆκον, βέβαια, τῆς πιστῆς μητέρας εἶναι μέχρι μιὰ ὀρισμένη ἡλικία νὰ τὸ φροντίζει, νὰ τὸ περιφρουρεῖ, νὰ τὸ ἔχει ὑπὸ τὴν στοργικὴ ἐπίστασιάν της. Γιατὶ σ' αὐτὴν τὴν περίοδο τὴν χρειάζεται τὸ παιδί. Μὰ ὅσο μεγαλώνει αὐτό, τόσο καὶ ἡ μητέρα ὀφείλει νὰ ἀποσπᾶται ἀπὸ κοντά του, νὰ τὸ ἀποχωρίζεται ὅσο πρέπει καὶ ὅταν πρέπει, γιὰ νὰ τοῦ δίνει εὐκαιρίες γιὰ τὶς καλὲς γνωριμίες τῆς ἡλικίας του.

Ἀποτελεῖ σφάλμα νὰ τὸ κρατεῖ διαρκῶς κοντά της καὶ νὰ βλέπει μὲ λύπη ἢ καχυποψία τὴν τάση του νὰ προτιμᾷ τοὺς συμμαθητὲς του ἢ τοὺς

φίλους του ἀπὸ τοὺς γονεῖς του. Μήπως δὲν εἶναι φυσιολογικὸ νὰ νιώθει μερικὲς φορές πιὸ εὐχαριστημένο ἀπὸ τὶς νέες γνωριμίες του, παρὰ μὲ τὴν μητέρα του ἢ τὸν πατέρα του;

Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι ἔπαυσε καὶ νὰ ἀγαπᾷ τοὺς γονεῖς του. Ἀπλούστατα ἐκδηλώνει τὴν τάση, ποὺ τοῦ ἔβαλε ὁ Δημιουργός, γιὰ νὰ ἀνεξαρτητοποιεῖται σιγὰ-σιγὰ καὶ νὰ σφυρηλατεῖ τὸ χαρακτήρα του.

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀποχωρισμοὶ ἀπὸ τὴν μητέρα, οἱ ὀλιγόωρες ἀπομακρύνσεις ἀπὸ κοντά της, εἶναι ἀπαραίτητες γιὰ νὰ γίνε σωστὸς ἔφηβος. Εἶναι ἴσως αὐτὲς οἱ στιγμὲς ὀδυνηρὲς γιὰ τὴν μητέρα. Ἄς μὴ ξεχνᾶμε ὅμως ὅτι εἶναι ἀπαραίτητες γιὰ τὴν ὀλοκλήρωσή του.

Θέλουμε μιὰ ἐκφραστικὴ εἰκόνα τῆς ὀφειλόμενης ἀλλὰ καὶ διακριτικῆς ἀγάπης ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴν μητέρα πρὸς τὰ παιδιά; Παρουσιάζεται μὲ δυὸ μορφές. Ἡ μία εἶναι, εἶπαμε, τοῦ φύλακα ἀγγέλου καὶ ἡ ἄλλη τοῦ φύλακα σκύλου. Φύλακας ὁ ἕνας, φύλακας καὶ ὁ ἄλλος. Ὁ ἕνας διακριτικὸς καὶ προστατευτικὸς. Καὶ ὁ ἄλλος προστατευτικὸς, ἀλλὰ ἀγριωπός. Ὁ ἄγγελος παρακολουθεῖ προστατευτικά, στοργικά, ἔτοιμος νὰ ἐπέμβει μόνο στὴν κατάλληλη καὶ ἀπαραίτητη στιγμή. Ὁ ἄλλος μὲ τὸ παραμικρὸ, εὐκαίρως-ἀκαίρως, γαυγίζει καὶ φοβίζει. Οἱ γονεῖς δὲν χρειάζεται πολλὴ σκέψη, γιὰ νὰ κάνουν τὴν ἐπιλογή τους. «**Ἄγγελοι εἰρήνης, πιστοὶ ὀδηγοὶ, φύλακες τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων**» τῶν παιδιῶν τους καλοῦνται νὰ γίνουν. Αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη καὶ δύσκολη ἀποστολή τους.

ZOH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «**ZOH**»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «**ZOH**» Σ.Α., Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Ἐκτύπωση: «**Λυχνία Α.Ε.**», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

Ἀποστέλλεται μὲ ἐπιταγὴ ἢ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:

Ἴπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ἢ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΣΑΜΟΥΗΛ Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ

5

ΕΜΨΥΧΩΤΗΣ ΗΓΕΤΗΣ

Είναι νόμος αυτό. Ἡ θρησκευτική κατάπτωση, ὁ μαρασμός τῆς πίστες καὶ ἡ νέκρωση τοῦ ἠθικοῦ αἰσθητήριου ἑνὸς λαοῦ, φέρνουν μαζί τους καὶ τὴν ἐθνικὴν κατάπτωση καὶ παρακμή.

Ὅταν πέφτει ἡ πίστη καὶ ἡ ὁρμὴ ἡ θρησκευτική, ποὺ ὑψώνει τὸ φρόνημα, καλυβδώνει τὴν ψυχὴ καὶ παρακινεῖ σὲ μεγάλες ἡρωικὲς πράξεις, πέφτει αὐτόματα καὶ μαραίνεται καὶ τὸ ἐθνικὸ αἶσθημα. Ἡ ψυχικὴ δουλεία ὀδηγεῖ γρήγορα καὶ στὴν ἐθνικὴ δουλεία.

Αὐτὸ εἶχε συμβεῖ καὶ μὲ τὸν Ἰσραήλ. Ὅταν ἔχασε τὸ θρησκευτικὸ του στήριγμα, ἔχασε καὶ παράδωσε ἀμαχητὶ τὴν ἀνεξαρτησία του στὸν κατακτητὴ. Καὶ νὰ τώρα ὁ περιούσιος λαὸς στέναζε βαριὰ κάτω ἀπὸ τὸν ἐξευτελιστικὸ ζυγὸ τῶν Φιλισταίων.

Ποιὸς θὰ ἐμφυσοῦσε στὸν καταπιεσμένο αὐτὸ λαὸ καὶ πάλι θάρρος καὶ αὐτοπεποίθηση καὶ πίστη; Μόνο μιὰ ἡγετικὴ φυσιογνωμία ἀνώτερης ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς στάθμης, ποὺ θὰ διέθετε πλούσιο κόσμον ἀρετῆς, ἰσχυρὴ θέληση καὶ θερμουργὸ πίστη. Εὐτυχῶς γιὰ τὸν Ἰσραήλ, στὶς κρίσιμες αὐτὲς στιγμὲς τῆς ἐθνικῆς του ὑπόστασης, ὑπῆρχε αὐτὸς ὁ ἡγέτης. Ἦταν ὁ Σαμουὴλ.

Ὁ Σαμουὴλ, λοιπόν, μόλις ἀποκατέστησε τὴ θρησκευτικὴ συνείδηση τοῦ λαοῦ καὶ συνέδεσε πάλι σφικτὰ τὸν Ἰσραήλ μὲ τὴ δημιουργικὴ πίστη στὸν ἕνα καὶ ἀληθινὸ Θεό, προχώρησε στὸ δεύτερο βῆμα. Κήρυξε καὶ τὸν ἐθνικὸ συναγερμό.

Ἀνάλαβε τὸ ἔργο αὐτὸ μὲ φλογερὸ ζῆλο. Συγκαλεῖ ἀμέσως ὀλόκληρο τὸν λαὸ στὴν πόλιν Μασσασφάθ. Καὶ μὲ σύστημα καὶ ἐπιμονὴ ἐργάζεται γιὰ τὴν ἀναπέρωση τοῦ πατριωτικοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ καὶ τὴν προετοιμασία του γιὰ τὴν ἐθνικὴ του ἀποκατάσταση. Ὑπενθυμίζει δόξες παλιές. Ἐμψυχώνει τοὺς διστακτικὸς καὶ ὄσους δειλιάζουν καὶ τοὺς προωθεῖ σὲ πράξεις ἡρωικὲς καὶ ἔργα μεγάλα.

Βέβαια εἶχε νὰ παλαίψει μὲ πολλὰ ἐμπόδια. Ἐπρεπε νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν ἀδιαφορία καὶ τὸ ἐθνικὸ μούδιασμα. Χρειαζόταν νὰ ὑπερνικήσει τὸ δουλικὸ φρόνημα, ποὺ εἶχε ἐπικρατήσει μὲ τὴν πολύχρονη δουλεία.

Δὲν δέιλιασε ὅμως ὁ φλογερὸς προφήτης. Τὰ ἀντιμετώπισε ὅλα μὲ σθένος καὶ πίστη καὶ πνοή. Πρόβαλε στὶς φυλὲς τὰ κοινὰ ἰδανικὰ, τὰ κοινὰ συμφέροντα **καὶ πρὸ πάντων τὴν κοινὴν πίστη.** Χτύπησε τοὺς ἐγωισμοὺς καὶ τὶς ἀντιζηλιές τῶν φυλῶν. Κάκισε τὶς χωριστικὲς τάσεις καὶ κάλεσε σὲ ἐνότητα ὅλους μπροστὰ σὲ ἕνα ἐλπιδοφόρο μέλλον.

Μέσα σὲ λίγες μέρες δόνησε τὴν ἐθνικὴν ψυχὴ τοῦ Ἰσραήλ. Τὴν ξεσήκωσε σὲ ἀκράτητο ἐνθουσιασμό. Ἐνέπνευσε πίστη καὶ θάρρος καὶ αἰσιοδοξία στὸν μέχρι πρὸ ὀλίγου καταπτομένο λαὸ του. Καὶ τὸν ἐτοίμασε ψυχικὰ γιὰ τὰ γεγονότα ποὺ θὰ συνέβαιναν μετὰ ἀπὸ λίγο.

Καὶ πράγματι. Ἦταν καιρὸς. Οἱ Φιλισταῖοι ἀνησύχησαν ἀπὸ τὴν πολυήμερη πανισραηλιτικὴ αὐτὴ συγκέντρωση. Ὑποπεύθησαν ὅτι ὁ νέος φλογερὸς Κριτὴς προπαρασκεύαζε τὸν Ἰσραήλ νὰ ξεσηκωθεί κατὰ τῆς κυριαρχίας τους καὶ νὰ σπάσει τὰ δεσμὰ τῆς δουλείας μὲ τὰ ὅποια τὸν εἶχαν ἀλυσσοδέσει. Καὶ γιὰ νὰ προλάβουν ἕνα τέτοιο ἐνδεχόμενο ἐπιτέθηκαν ἀμέσως, πάνοπλοι αὐτοί, κατὰ τοῦ σχεδὸν ἄοπλου Ἰσραήλ.

Ὁ Σαμουὴλ, χωρὶς νὰ χάσει καιρὸ μὲ τοὺς φλογερούς του λόγους ἐμψυχώνει τοὺς Ἰσραηλίτες καὶ τοὺς μεταδίδει πίστη, θάρρος καὶ ἀγωνιστικὸ πνεῦμα, ἐνῶ μὲ τὶς προσευχὲς του ζητᾷ τὴν ἐπέμβαση τοῦ Παντοκράτορος ὑπὲρ τοῦ ἀδικημένου λαοῦ του. Καὶ πέτυχε καὶ τὰ δύο.

Ὁ λαὸς μὲ θάρρος καὶ πίστη μπαίνει στὴ μάχη. Ἀλλὰ καὶ ὁ Θεὸς ἐπεμβαίνει ὑπὲρ τοῦ μετανοημένου λαοῦ του. **«Ἐβρόντησεν ἐν φωνῇ μεγάλῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους»** (Α΄ Βασ. ζ΄ 10).

Μὲ ἀστραπὲς καὶ βροντὲς καὶ σφοδρότατη θύελλα **«ἀκουστὴν ἐποίησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ»** (Σοφ. Σειρὰχ μστ΄ 17). Μὲ τὸ ὑπερφυσικὸ αὐτὸ γεγονός ὁ Παντοκράτορας δημιούργησε σύγχυση στὸ στρατόπεδο τοῦ ἐχθροῦ καὶ τοὺς ἔτρεψε σὲ φυγὴ. Καὶ οἱ Ἰσραηλίτες **«κατεδίωξαν τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐπάταξαν αὐτούς»** (Α΄ Βασ. ζ΄ 11).

Ἔτσι ἐμψύχωσε καὶ ξεσήκωσε τὸν λαὸ του ὁ Σαμουὴλ καὶ ἔτσι τὸν ἐξύψωσε καὶ τὸν ἀποκατέστησε ἐθνικὰ. Μὲ τὴ λαμπρὴ του αὐτὴ νίκη ἀπελευθέρωσε ὅλες τὶς πόλεις καὶ ὅλη τὴν περιοχὴ ποὺ ἀνῆκε στὸν Ἰσραήλ. Καὶ μὲ τὴν ἀγωνιστικὴ θέληση καὶ τὸ ὑψηλὸ φρόνημα ποὺ μετάδωσε στὸν λαὸ του, τὸν ἔκανε σεβαστὸ σὲ ὅλους τοὺς γύρω λαούς.

Οἱ Φιλισταῖοι ταπεινωμένοι πιά δὲν τολμᾶνε νὰ πλησιάσουν τὰ ὄρια τοῦ Ἰσραήλ. **«Καὶ ἐταπεινώσε Κύριος τοὺς ἀλλοφύλους καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι προσελθεῖν εἰς ὄριον Ἰσραήλ»** (Α΄ Βασ. ζ΄ 13). Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ἰσχυροὶ Ἀμορραῖοι ἔρχονται νὰ ζητήσουν τὴ φιλία τοῦ Σαμουὴλ.

Ὅσο ὁ προφήτης κυβερνοῦσε, κανένας ἀπὸ τοὺς γύρω ἐχθροὺς δὲν τόλμησε πιά νὰ πειράξει τὸ λαὸ τοῦ προφήτη. Διότι **«ἐγενήθη χεῖρ Κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας Σαμουὴλ»** (Α΄ Βασ. ζ΄ 13).

Ἀλλὰ καὶ ἡ μετέπειτα ἐθνικὴ δράση τοῦ Σαμουὴλ ὑπῆρξε πραγματικὰ ἐξαιρετικὴ. Πολὺ σωστὰ χαρακτηρίζεται σὰν πράξη ὀξυδερκῆς καὶ μέγιστης πολιτικῆς σπουδαιότητος ἡ ἐγκαθίδρυση βασιλείας στὸν Ἰσραήλ τὴν ὁποία ἐδόξασαν μεγάλοι καὶ ἔνδοξοι βασιλεῖς ὅπως ὁ προφητὰναξ Δαβὶδ καὶ ὁ σοφὸς Σολομών.

(Συνεχίζεται)

«ΑΝΩ ΣΧΩΜΕΝ ΤΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ»

Η ΑΝΑΛΗΨΗ τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ τὸ ἐπιπέγασμα τῆς θεϊκῆς πορείας πάνω στὴ γῆ. Ὅταν ἐορτάζουμε τὸ μέγιστο αὐτὸ γεγονός, ἃς μὴ λησμονοῦμε ὅτι ὁ Κύριός μας δὲν ἀνῆλθε στοὺς οὐρανοὺς ὡς μία ἐξαίρεση, ἀλλὰ ὡς μιὰ ἀπαρχή. Ὡς πρωτότοκος ἀδελφὸς ὄλων μας, ὡς κεφαλὴ ὄλου τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ μᾶς ἀνύψωσε στὸν θρόνο τῆς θεότητας. Ἀνύψωσε τὴν ἀνθρώπινη φύση ὄχι τοπικῶς, ἀλλὰ τροπικῶς. Μᾶς δόξασε, μᾶς θέωσε, μᾶς κάθισε ἐκ δεξιῶν τοῦ οὐράνιου Πατέρα. Ὅλοι μας, ἀνεξάρτητα ἀπὸ φυλὴ καὶ γλώσσα, ἀνεξάρτητα ἀπὸ ἡλικία καὶ τάξη, ἀνεβήκαμε στὸν οὐρανὸ μαζὶ μὲ τὸν ἀναληφθέντα Κύριο, διότι ὅπου βρίσκεται ἡ κεφαλὴ ἐκεῖ βρίσκεται καὶ τὸ σῶμα. Τὸ σκεπτόμαστε ἐμεῖς οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι ποὺ ξιπαζόμαστε ἀπὸ τὰ διαστημικὰ ταξίδια; Δὲν καλοῦμαστε νὰ γίνουμε δορυφόροι τῆς Σελήνης. Καλοῦμαστε γιὰ τὸν οὐρανὸ τῆς δόξας καὶ τῆς χάριτος, γιὰ τὴ βασιλεία τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἀνέκφραστης εἰρήνης. Ἀρκεῖ νὰ ἀνταποκριθοῦμε ἀπὸ τώρα στὴν ὑψηλὴ μας αὐτὴ κλήση. Λοιπόν, «ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας».

ΟΙ ΦΩΤΙΣΤΕΣ ΤΩΝ ΣΛΑΒΩΝ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ μας τιμᾷ τοὺς δύο αὐταδέλφους ἱεραποστόλους Κύριλλο καὶ Μεθόδιο στὶς 11 Μαΐου. Ὑπῆρξαν οἱ μεγαλόπνοοι φωτιστὲς τῶν Σλάβων. Ἀνυπολόγιστη ἡ προσφορά τους. Τὰ δύο ἀδέλφια Κύριλλος καὶ Μεθόδιος συνδύαζαν ἄρμονικὰ γνῶση καὶ ἀρετὴ. Ὁ Κύριλλος ποὺ τὸν ὀνόμαζαν «φιλόσοφο» καὶ ὁ Μεθόδιος, ὅπως εἶναι γνωστὸ, δημιούργησαν τὸ «σλαβικὸ ἀλφάβητο» καὶ μὲ κόπους καὶ θυσίες κήρυξαν τὴ χριστιανικὴ ἀλήθεια στὴν Πανονία καὶ Μοραβία καὶ σὲ ἄλλες περιοχές. Φώτισαν μὲ τὸν ἐμπνευσμένο λόγο καὶ τὴν πένα τους καὶ ἔδωσαν τὸν πολιτισμὸ τοῦ Βυζαντίου σὲ λαοὺς ποὺ ἕως τότε ζοῦσαν στὸ σκοτάδι τῆς ἀμάθειας καὶ τῆς βαρβαρότητας. Πέτυχαν μὲ κόπους καὶ θυσίες νὰ «φωτίσουν» τοὺς Σλάβους τὸν 9ο αἰῶνα. Στερήθηκαν τὰ πάντα, τὰ δύο πλουσιόπαιδα τῆς Θεσσαλονίκης, γιὰ νὰ βοηθήσουν τοὺς δυστυχισμένους ἀδελφοὺς καὶ νὰ τοὺς ὀδηγήσουν κοντὰ στὸν Χριστό. Ἐζῆσαν καὶ ἔδρασαν παραδομένοι ὀλοκληρωτικὰ στὴ χάρη τοῦ Θεοῦ. Οἱ δύο αὐτοὶ ἀδελφοὶ κέρδισαν ὄχι μόνο τὴν αἰωνιότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγάπη καὶ τὴ λατρεία τόσο τῶν Ἑλλήνων ὅσο καὶ τῶν Σλάβων ὁμόδοξων ἀδελφῶν μας. Καὶ ἔρχονται τώρα οἱ Σκοπιανοὶ ἀντὶ τῆς ὀφειλόμενης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴ χώρα ποὺ τοὺς ἄνοιξε τὰ μάτια στὸ φῶς τῆς πίστεως καὶ στὸν πολιτισμὸ νὰ λησμονοῦν τὴν ἱστορία.

Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΡΑΣΤΙΑΣ

Πολυάριθμα καὶ ἀνησυχητικὰ τὰ φαινόμενα ποὺ κρούουν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου καὶ δείχνουν ὅτι τὸ κακὸ ἔχει προχωρήσει πολὺ βαθιά. Γάγγραινα ποὺ κατατρώει τὸν κοινωνικὸ ὄργανισμὸ καὶ ἀπειλεῖ τὴν ἴδια τὴν οἰκογένεια: «Περισσότερο ἀπὸ ἓνα ἑκατομμύριο παιδιὰ ἐτησίως προωθοῦνται σὲ κυκλώματα πορνείας καὶ πορνογραφίας. Ἡ παιδερασία τείνει νὰ λάβει ἀνησυχητικὲς διαστάσεις καὶ στὴν πατρίδα μας. Μέσω τοῦ Ἴντερνετ ἀνήλικα ἀγόρια καὶ κορίτσια παγιδεύονται καὶ πέφτουν θύματα σεξουαλικῆς κακοποίησης...».

Ἐνα θλιβερὸ σταχυολόγημα ποὺ κάνει τὴν καρδιὰ νὰ σφίγγεται ἀπὸ πόνο καὶ ὀδύνη γιὰ τὴν τρυφερὴ ἡλικία. Ἀνυπεράσπιστη καθημερινὰ ἀλέθεται μέσα στὰ ἀκάθαρτα γρανάζια τῆς ἀπάνθρωπης σκληρότητας καὶ τοῦ ἠθικοῦ ἐξευτελισμοῦ. Καὶ τὰ ἀνατριχιαστικὰ αὐτὰ περιστατικὰ δὲν ἀποτελοῦν παρὰ σταγόνα στὸ θολὸ χεῖμαρρο ποὺ παρασύρει καὶ συντρίβει σήμερα, τὸ παιδί σὲ ὅλα τὰ μήκη καὶ πλάτη τοῦ πλανήτη μας. Καὶ ὕστερα μιλάμε γιὰ Ἔτος τοῦ Παιδιοῦ, γιὰ Παγκόσμια Ἡμέρα τοῦ Παιδιοῦ, Συνέδρια Διεθνῆ γιὰ τὸ Παιδί. Μήπως ὅμως θὰ ἔπρεπε νὰ καθιερωθεῖ καὶ μιὰ ἡμέρα, ἓνα ἔτος διαρκείας γιὰ τὴ ντροπὴ τῆς ἐποχῆς μας σχετικὰ μὲ τὴ στάση τῆς ἀπέναντι στὸ παιδί; Δὲν ἀποτελεῖ στίγμα γιὰ τὸν πολιτισμὸ μας, ὅταν γίνεται λόγος γιὰ τὸ παιδί καὶ συγχρόνως τόση προκλητικὴ περιφρόνηση τοῦ παιδιοῦ;

«ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΓΙΟΓΚΑ»

ΜΕ ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚΟΥΣ τίτλους καὶ παραπλανητικὰ ἔντυπα μερικοὶ ἐπηρεασμένοι ἀπὸ ξενόφερτες θεωρίες, θέλουν νὰ μυήσουν σὲ «σεμινάρια Γιόγκα», «τὴν τέχνη καὶ ἐπιστήμη τῆς ζωῆς». Μὲ δημοσιεύσεις καὶ ἀγγελίες ὑπόσχονται: «Γιὰ τὸν σημερινὸ ἄνθρωπο ποὺ ζεῖ συνεχῶς κάτω ἀπὸ τὴν πίεση καὶ τὸ φθοροποιὸ ἄγχος, ἡ Γιόγκα θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ μέθοδος ἐξισορρόπησης τοῦ νοῦ, τρόπος ἀποκατάστασης καὶ διατήρησης τῆς υγείας. Κι αὐτὸ γιὰτὶ οἱ πρακτικὲς τῆς Γιόγκα ἐνεργοῦν στὸ ἀσυνείδητο καὶ ἀνακαλύπτουν τὴν πραγματικὴ αἰτία τῆς ἀσθένειας». Γιὰ ὅσους ὅμως ἀγνοοῦν τὴν πραγματικότητα ἢ τεχνικὴ τῆς Γιόγκα δὲν εἶναι καθόλου ἀθῶα καὶ ἀσφαλῶς καθόλου ἀποτελεσματικὴ γι' αὐτὰ ποὺ ὑπόσχεται. Πέραν τῆς ἀναποτελεσματικότητας πρόκειται γιὰ ἀμφιλεγόμενο καὶ ἐπικίνδυνο σύστημα ἀσκήσεων μὲ θρησκευτικὲς προεκτάσεις. Σὲ πολλὲς περιπτώσεις ἔχουμε ἓνα σύστημα πρακτικῆς μαγείας. Καὶ αὐτὸ δυστυχῶς οἱ πολλοὶ τὸ ἀγνοοῦν. Ἰδιαίτερα ὁ πιστὸς Χριστιανὸς δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τέτοιες μηχανικὲς ἀσκήσεις ποὺ θέλουν νὰ τὸν ὀδηγήσουν σὲ ἀνατολικὲς αἱρέσεις καὶ ψευτομεσσίες. Οὔτε ἀρέσκεται στὴ μέθοδο τῆς φυγῆς. Ἀγωνίζεται μὲ ἐμπιστοσύνη στὴν ἀγάπη καὶ τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Ἐτσι βρίσκει καλύτερα τὸν ἑαυτό του, τὴν ψυχοσωματικὴ του υγεία καὶ ἰσορροπία καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ὑποπιες τεχνικὲς.

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Ἰπποκόρατους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ